

העולם הזה

בגליון זה:

הקצוב - מכה או תרופה?
עתודות - אבל איך?

מזל טוב!

המחיר
75
פרוטה

מס. 668 / שנה 13 / כ"ז אב תשי" / 10.8.1950

השבועון המצויר
ל אינפורמציה

גיוס הבנות

איני רוצה להיכנס לויכוח אם אני גם גיוס הבנות מיותר ("העולם הזה" 662), אולם ברצוני להורות עד אן הגי' עו הדברים: — בחורה בת 19, יפהפיה (בלי גוזמה), חייבת היתה להתגייס לצבא. חובה לחוד ורצון לחוד, ואצלה הרצון לא להתגייס עלה על החוק המחייב כן. מצאה לה ידיד משי פחה, חיל משוחרר ורוק (כל זה נעשה בהסכמת הוריה). התנתה את תנאי כי נשאת היא לו רק למראית עין, כדי שלא תתגייס לצבא. סידרו סידורי בטחון שאף צד אחד לא יפר את ההחלטה לרעת הצד השני. בשבוע שעבר סודרה החופה לפי הדרישה הר' תית, ואף כוס שבר החתן ברגלו. לאי חר טכס משעמם זה פתה הכלה עורף

גשתי כאשר קראתי בעתון האחרון (666) את בקשתה הנהדרת של רישה בורשטיין להטיס במקומה נער תימני לאילת.

שדמה נסים

לוא ידעתם עד כמה נגע הדבר אל לבנו. הלא אומרים שהצבריות חוצפי ניות הן, רעות ובלי רגש, והנה הרי כיחה רישה בורשטיין את ההיפך. התוכלו להדפיס את תמונתה?

יואב, דן, אלי

קבוצת סגנים, צה"ל.

באחד הגליונות הקרובים נתאר את טיטס הנער התימני לאילת. לבקשת הקוראים הזמנו גם את רישה להשתתף בטיול.

לא תאיתי לי מעולם כי עד כדי כך דברים יבואו. כדאי תמיד להיות טוב כי אחר הכל זה משתלם.

אגב, החיילת אשר זכתה בפרס רא" שון חמודה מאד. מזלה שלה. עוד הספיקה לנצל הזדמנות ובלי נקודות הכל קבלה, אני מקווה כי עוד נספיק לטוס לאילת בזמן הקרוב ביותר, כי מי יודע ימים יבואו אולי גם על טיסות יטילו שלטונות הקציב נקודות.

רישה בורשטיין, חיפה

עז השער

בקשר עם הפולמוס איזו תמונה להדפיס בשער — עשו כמו השבועונים הטובים באמריקה. תמונה של בחור

מענינת רק את הבנות, בו בזמן שד' מויות הבנות מושכות את הבחורים וגורמות שהבנות תחשבו: (א) במה זו יפה ממני? (ב) האם בגדיהם הזה יהלום גם אותי?

מ. ש. ת"א

"נוער מחפש את המחר"

נדהמתי למקרא מאמרם "הנוער מחפש את המחר" ("העולם הזה" 666). האם אבות ואמהות לפני 25 שנה חשבו כל כך הרבה על חוסר דיור ועל הק

שיים שייתקלו בהם בגידול ילדים? רמת החיים הגבוהה בארצנו החדירה למוחות הצעירים את הרעיון שמוכר חים לשאת בחורה עשירה, בעלת דירה של שני חדרים לפחות, ואפשרות להיות נהג בקואופרטיב. עצתי לצעיר שציי

הוא היה חניך במפעל, והיא בתו של המנהל. המפעל היה "אהל". החניך היה שייקה; המנהל היה הלוי; והיא היתה אוהלה; ושייקה ואוהלה הלכי שלובי זרועות.

אלא שאז פרצה מלחמת העצמאות, ושייקה התגייס, ונכנס לציונבטרון. אוהלה התגעגעה אליו, והלכה גם היא לציונבטרון. ויהיה יום אחד, והם במ' כונית באחת מדרכי הנגב, עלה הצ"ר בטרון על מוקש. אוהלה נפצעה קשה ברגלה ושייקה נפצע קשה בלבו, כי היה חשש שיצטרכו לקטוע לאוהלה שול רגל.

דבר זה גמנע, לשמחת כולנו, ואי' הלה נראתה מהלכת בתל אביב כשהיא נשענת על שייקה ועל קב, וכולנו אמרנו: "זה יהיה בסדר. אין רופא אמן כאהבה".

ואז נשלחה אוהלה לחוץ לארץ לצר' כי ריפוא, ושייקה לא אחר להצטרף אליה. חלומם של הנאהבים על נסי' עה לחוץ לארץ התקיים. אין דבר: אם התכחן הנורל ללעוג להם, לעזו הם לו. לאה דגנית ומשה הלוי, הוריה של אוהלה, באו לפאריז, ובהזדמנות זאת

למתם שימצא לו נערה היודעת להכ' תדר בזמני צנע כפי שהסדרו אלפי נערות אחרות שזה עתה יצאו מהחיפה. **שלמה עופר, ת"א**

נניח שכן. אבל האם אסור לאדם לשאוף לרווחה?

ה ש ע ר

גילה שייקה כי גם בפאריז יש רבנות, והלכו ועשו חתונה, כמעט כמו בתל' אביב. משום כבוד המזומנים היה שיי' קה רצין במשך זמן רב, כחמש דקות.

אה, חברים פועלים. כשיש אהבה יש סוף טוב, אם גם צריך לעבור כמה מדורי גיהנום בינתיים.

לקוראיו

השבוע חזר אורי אבנרי לתפקידו במערכת, אחרי שהשתוף במחנה אימונים של העתונות.

אם לא חלה הפרעה בהוצאת השבועון בהעדרו של אורי יש להורות על כך בעקר להברנו שלום כהן, האתליט שחור-השפם ורחב הגרם, העורך את המדורים בין-הלאומיים. שנהה שכמו העצום לעמל. הוא גם השתמש בהזדמנות זאת כדי להרחיב את מדור הפרורטאזיה מחוץ לארץ, באמתלה כי מאות קוראים תבעו זאת במכתביהם. על אף ההגבלה החמורה של המקום בעתון הוכרחנו לעמוד בפני עובדה קיימת, ובדיעבד, המדור מענין מאד. לא?

קוראים רבים שאלו מי הוא אותו סופר מ' שוטט מסתורי, הנמצא היום בתורכיה, מחר בגרמניה, ומחרתם בג'ונוולו או בקאהיר. התשובה היא, כמובן, כי הסופר המשוטט הוא שם קבוצי לכמה כתבים, ברובם העבריים, המוסרים לנו דו"חים קבועים על רשמיהם בחוץ לארץ. מכיון שחומר זה כתוב רובו בנימה אישית, החלטנו ליתר בשטח זה על עקרון האלמוניות, שאנו שומרים עליו ביתר המדורות הקבועים, ולפרסם את הכתוב בשם כותביו. בגליון זה מציג את עצמו אחד מכתבינו שבחוץ לארץ, — האוורד גורדון.

ומאחר שעומדים אנו בסימן הכריות נציג לפניכם דמות נוספת, שתופיע לעתים מזומנות על עמודי "העולם הזה" — סופרנו המיוחד. המכונה לשם הקיצור סרימיו. סרימיו הוא עלם תמים וחביב, העושה בדיוק מה שאומרים לו, ואגב כך נדחק למקומות שונים, ומתוך תמימותו הרבה מספר בדיק מה ראה. כדי שלא יגורש מאותם מקומות שונים בהם הוא עומד לבקר, מוטב לו שאל יודע שמו ברבים, ואכן רק אחד מחברי המערכת מכיר את הבחור. אחרי שכבשה רותי שלנו בסערה את לב הקוראים, מקווים אנו כי גם סרימיו ימצא מקום של חבה בלבבותם.

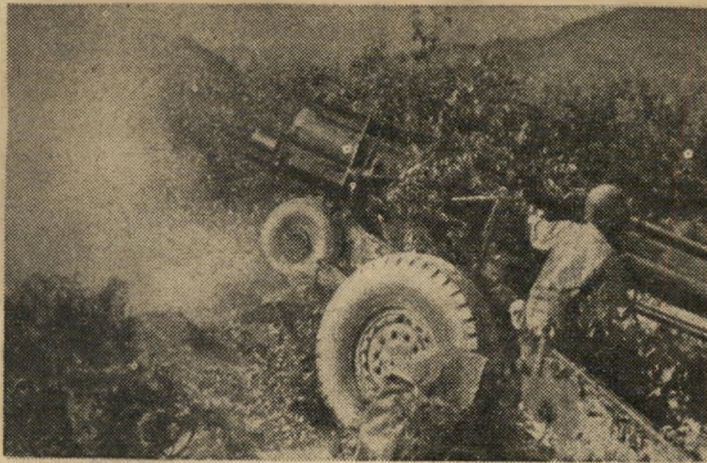
מדור המוסיקה הוא (לדעת עורכו) המדור הפופולארי ביותר בעתון. אם נדון לפי אורך התורים ליאשה חפץ ולמנחם, אין אדם בלתי מוסיקלי בארץ (ואם יש כזה, מסכן, לא ייעיל לו דבר, כי אשתו או חברתו תסחב אותו לקונצרט). השבוע פותחים אנו בסדרה של חידונים מוסיקאליים, — חוליה נוספת בשרשרת התחרויות של "העולם הזה".

ואחרון-אחרון לא חביב — הבעיה הבוררת של השבוע. שוב עומד הצנע במרכז החדשות בארץ, ולכן גם במערכת. לא כל אחד מוכן לראות נגע זה מהצד ההיתולי, כציינו דוש, שהקדיש לו עמוד שלם. רוב הקוראים יסכימו עם מחבריו הפרורטאזיה המקיפה שלנו (שבחיבורה העסקנו כמה בעלי מקצוע), כי הדבר רציני למדי — כה רציני עד כי אין להסתפק בויכוחים על מספרי הנקודות או שאלות של הטכניקה של ביצוע, אלא יש לבדוק מחדש את עצם יעילותה של השטה הכלכלית של הממשלה. הגיון הזמן שנשאל לא רק כיצד אלא גם למ'ה.

מסיבות שאינן תלויות בנו לא יופיע בגליון זה מאמרו של אורי אבנרי "עתודות — אבן איך", כפי המסומן בשער.

מה קרה בקוריאה?

מאת הפרשן הצבאי של "העולם הזה".

תותח אמריקאי מפגיז את הצפוניים
הם לא מצאו מטרות.

ביד רחבה לצרכיהם. כל זה גורם לכך שהצבא האמריקאי (ככל צבא "סדיר" אחר) זקוק לדרכי אספקה בטוחים, לצי גדול של מכונות הנע בכבישים. יתר על כן, הצבא האמריקאי פועל מטבעו על סמך ההנחה שעליו להיג אבק עם צבא אויב בעל אותו התכונות — כלומר אויב הוקק לאספקה לכביש. לכן סומכים האמריקאים כל כך על מסוסייהם — הנשק המסוגל לשתק את אספקת האויב, להרוס את תחבורתו. ובצדק — הנשק שהוא זול מאד מבחינת בזבוז חי אדם. כי הצבא האמריקאי, ככל צבא דמוקרטי (ובניגוד לצבא הסובייטי) אינו יכול להרשות לעצמו, מבחינה פסיכולוגית, אבידות כבדות בנפש.

והנה נפגש גלית בדויד — דויד שאינו תלוי באספקה סדירה, הפועל ביד חירות קטנות וניידות, שאינו זקוק כמעט לכבישים, המסתתן ביחידות זריזות מאחרי קווי גלית ותוקף אותם מן העורף.

המסוסים האמריקאיים יצאו לקרב — ולא מצאו מטרות להמטיר עליהן את פצצותיהם. הם לא יכלו לנתק את האספקה הקומוניסטית, כי הקומוניסטים יכלו לחתר על אספקתם.

כמה שהדבר מצלצל גם אבסורדי — הצפון-קוריאנים ניצחו באמת את האמריקאים נצחין צבאי ממש. ליתר דיוק: צבא רגלי מטיפוס חדש, קל תנועה, נייד, קטן-ממדים ובעל תכונות "פרטיזניות" ניצח את חיל-הרגלים הסדיר ה"ישן", כבד-התנועה, שמן-הכרס. מבחינה ציורית: צבא שלמד את מלאכתו במשחק-אינדיאנים ניצח את הצבא שלמד את מקצועו במגרש תרי גילי-הסדר וההצדעות.

התוצאה: גלית יתעורר?

השואה בקוריאה, תהיה צורתה הסופית כאשר תהיה, לא תפגע במצבה הממשי של אמריקה (קוריאה לא נכללה מעולם במערך האימפריאלי של וושינגטון). אולם תפגע קשה בפרסטיג' האמריקאי, כשם שמלחמת-פילנד פגעה בשערה בפרסטיג' הסובייטי. צבא אסיר אתי ניצח את הצבא ה"לבן", סטאלין הוכיח שוב את כשרונו החתולי להתקרב אל אויבו בשקט ולהרגו בתנועה מהירה אחת, מתוכננת ומחושבת להפליא.

אולם יתכן מאד שבחשבון הסופי היה הדבר כדאי לאמריקאים. לולא הרג דויד את גלית, אלא אך פצעו פצע קל ומכאיב, היה גלית הולך מן הסתם הביתה ומהרהר. יתכן שהיה מבין מדוע ניצח הקלע של דויד את החרב והתניית והכידון. וזה יכול לקרות גם לאמריקאים. המות הצבאי בימי שלום הוא בכל העולם המות המטומטם ביותר, ביחוד אחרי נצחון. עלבון צבאי צורב עלול לעורר אותו משמורתו. להבא לא יולולו עוד האמריקאים באויביהם.

לחזית. התוצאה היתה שהצפוניים התיגברו על כל יחידה אמריקאית לחוד — ולא נשארה עוד אפשרות בידי היואנקים להיערך לקרב אמת. **פצצות בלי מטרות** מצנין עוד יותר מעשה דויד-גלית מבחינה צבאית צרה. קוראי התניך סבורים כרגיל, בטעות, שנשקו של גלית עלה על זה של דויד. האמת התגלתה: היא שנשקו של דויד היה יותר חדיש, כי בה בשעה של גלית המסכן, חמוש מכף רגל

בבגד הענק של חברת ביטוח בטרקיו, ש.ס.ר. בשעתו בנין המטה המרכזי של הצבא האמריקאי בראפאן, שוכן הגרנדולאס מאקארטור, פקודו מתיגכחים אז הוא רק "אדם גדול", "אדם גדול מאד" או "האדם הגדול ביותר בהיסטוריה". גם בבית המסתר בעל חמש הצלעות שבנואשינגטון, הוא קרדשקדשים של הצבא האמריקאי, אין איש מעז לתת עצות לגנרל הזקן (בארמיקה אין התואר "מרשל" קיים). איש לא חלם מימיו לתת לדוגלאס היראות או פקודות.

אולם גם לצבאי עקשן זה היה ברור, השבוע, שהוא נחל מפלה. ולא כתם מפלה, כי אם מפלה מוחצת — מידי צבא הקטן של מדינה קטנה.

דויד וגלית

מלחמת קוריאה היתה במלוא מובן המלה, ולא רק מבחינה אחת, מלחמה של דויד וגלית.

קודם כל מבחינה פסיכולוגית — שהיא לא פעם הבחינה המכרעת של המלחמה. גלית האמריקאי חזר זה עתה הביתה, אחרי שניצח את אויבו. הוא ניצח, בקרב יבשתי עצום, את המכונה הצבאית הנאצית (רק עתה מתברר שהצבא הגרמני שלחם נגד האמריקאים היה קטן מאד, בלתי יעיל ובעל הנהגה לקויה). הוא ניצח במלחמת גיוגל אכזרית את היאפאנים הקנאיים. היה ברור לו כי מלבד הצבא הסובייטי לא יעז איש להתגרות בו. ובסתיו מופרז זה היה בעוכריו.

כשדויד הצפון-קוריאני עבר את הגרנדולאס האמריקאים בבזו ("ויראה את דויד ויבזהו"). ומתוך בזו לאויב עשו את השגיאה המכרעת הראשונה: במקום לתפוס קו הגנה יציב, להיערך מאחוריו ולהימנע מהיכנס לקרב עד אשר יתקבצו כחותיהם מעבר ליס, שלחו כל יחידה, בהגיעה לקוריאה, ישר

הבאזוקה ה"סודית" נכנסת לפעולה
גלית מחפש את דויד.

הצבא האמריקאי הוא גוף כבד תנועה. אחוז הלוחמים בו קטן, ואחוז השרותים בו גדול מאד. החיילים "מפריקים" במידה רבה, והצבא נאלץ לדאוג

עד קדקד, יכול היה לנוע אך בקושי היה דויד קל-תנועה, מסוגל לתמרן במהירות ולהפעיל את נשקו הקל בצורה שמנעה מגלית אפשרות של הגנה.

חייל אמריקאי מתאבל על קבר חברו
...עולה ביוקר.

עתודאי אמריקאי נקרא לשרות
זלוזל באויב...

התוצאה הראשונה — אכמלה: בחנות זו בלבד מושבתות 15 מוכרות, 13 פועלות, 8 תופרות, מלבד הפועלים העוסקים בייצור הבדים. — כ־70 בעלי־משפחות.

הקיצוב - מכה או תרופה?

ישנה גם תשובה שלישית, זו של הכלכלן הצעיר אלכס רביב: יש לתת לכל המחירים לעלות השמימה, ואז יצטרך ישראל כהן לעבוד הרבה יותר כדי לספק את צרכיו החיוניים. אלא שפתרון זה, אפילו היה רצוי, אינו בריביוע במדינה בה שלטת ממשלה התלויה בקולותיהם של ישראל כהן וחבריו בבית־החרושת.

משבר של אימון

המצב יכול היה להיות אחרת. לוא היתה לממשלה תכנית כלכלית כל שהיא, תכנית שהיתה מראה דרך להתפשטות, לגלוי יומה ולרווחים, שהיתה מושכת לארץ בעלי הון, והון בצורת סחורות ללא תשלום, ומדרבנת את תושבי המקום להשתמש בחסכוניותם בעסקים כדאיים — גם להם וגם למדינה — כי אז הית ישראל כהן הפועל והסוחר והיצרן עובד יותר, הרבה יותר, כי היה כדאי לו לעבוד יותר, להרוויח כסף, ולהשקיע אותו במפעלים חדשים, או להלוותו לממשלה.

אולם לממשלה אין כל תכנית כזאת. הממשלה לא אימרת לנו: תסבלו שנה, שנתיים — למען יהיה טוב יותר בשנה השלישית. הממשלה רציעה לנו צנע, בלי כל סכוי שהמצב ישתפר אי פעם, בלי כל תכנית שתראה לנו כיצד נשפר אותו אנחנו.

ובמקום תכנית חיובית, יצרנית, להתפשטות — באה תכנית־תחליף שלילית של צמצום, — הצנע. תכנית־תחליף שגם במקרה הטוב ביותר לא יכול להיות לה כל ערך בלי שתלוה תכנית חיובית.

למכיון שאין הממשלה מציעה כל תכנית כזאת בא המשבר האמתי, שאינו משבר כלכלי גרידא, אלא משבר עמוק יותר, משבר נפשי — משבר של אימון.

(מה ממהרים הבריות לקנות? — הכול! ורק להפטר מזמזומים.) משבר של אימון — מפני שאיש אינו מוכן עוד להקריב כל קרבן שהוא.

משבר של אימון — מפני שכל הישוב, בלי יוצא מהכלל, בכל ענפי המשק, בכל המעמדות, עוסק כיום בשוק השחור, קונה ומוכר. משבר של אימון — מפני שתפוקת העבודה יורדת ויורדת ויורדת.

שני פתרונות

איך לצאת מן הבוי?

ישנם שני פתרונות אפשריים, והבחירה ביניהם תלויה, בראש וראשונה, בהשקפת עולמו של הביחור.

מי שמאמין בתכנון ממשלתי, בשלטון ממשלתי על המשק, יש לו רק פתרון אחד: יש להחליף את ההנהגה המשקית. אין האשם בד"ר יוסף, גם לא במר קפלן. האשם בכל — השיטה (או אי־השיטה) עצמה. אם רוצה אתה שהממשלה תנהיג, הרי יש ליצור ממשלה מסוגלת להנהיג, שיש לה מעוף, תכנית כלכלית ברורה, שפקידיה לא יחזיקו במספריים ויגורו,

עברו 15 חודש מאז נטל עזר־הדין ד"ר דב יוסף את סיגר הרופאים ואת סכין המנתה וניגש לרפא את המחלה בגוף המשק הישראלי. התוצאות מוכירות במקצת את ההודעה המפורסמת: הניתוח הצליח, החולה מת.

הניתוח עצמו הצליח במידה רבה. ד"ר יוסף השיג את אשר הבטיח להשיג: הוא הוריד את המחירים. האינדקס ירד מ־371 נקודות ל־317. אמנם, לכל נקודה שירדה באינדקס הממשלתי נוספו 5 או 10 נקודות באינדקס השחור. השוק השחור הגיע לא רק לממדים, אלא גם למחירים אגדתיים. אפשר לטעון, בצדק, שאין זה מתפקיד הממשלה לדאוג למחירים בשוק השחור. אין הם פוגמים בהצלחתו הגלויה של שר הקיצוב.

אולם — האם הצעידה אותנו הצלחה זו צעד אחד קדימה? האם ירד החום בגופנו החולה אף במעלה אחת?

התשובה — לא. היפוכו של דבר — המחלה החמירה בהרבה. וזו הקיצוב של ההלבשה — צו המדהים בקיצוניותו שאינה עולה על הדעת — היא הוכחה חיתכת לכך.

מספרי האינדקס אינם מוכיחים דבר. הרבה יותר חשובים מספרים אחרים. למשל — כוח הקניה לנפש עלה ב־16%, הייצור היאלי ירד ב־18%. במלים פשוטות — אינפלציה.

ועובדה חשובה עוד יותר: התהום בין הייבוא והייצוא הלכה והתרחבה. במלים פשוטות — פשיטת־רגל לאומית.

ישם מה לעבוד?

הבעיה כולה מתרכזת בדמותו של ישראל כהן, פועל דמויני נשוי ואב לשני ילדים. ישראל כהן הוא פועל סוג א' בבית־חרושת חשוב. המדינה רוצה שישאל כהן ייצור תמורת שכרו סחורה רבה יותר. כי ככל שייצר יותר, תהיה הסחורה זולה. וככל שתהיה זולה יותר, גדל הסכוי למכרה בחו"ל ולהכניס מטבע זר. וככל שנכניס מטבע זר נוכל לקנות מכונות, ולהרחיב את הייצור שלנו ולהבריא את המשק.

מכונות, ולהרחיב את הייצור שלנו ולהבריא את המשק. אולם ישראל כהן עקשן זה שואל שאלת תם — מדוע יעבוד יותר? מדוע יעבוד אפילו כאשר עבד אתמול?

קיצבו לו את המזון. עתה מקצבים לו את הבגדים. מחר יקצבו לו (בהכרח) השיטה המכריחה לאמר ב"ה, אחרי שאמרנו אל"ף, את כל שאר הסחורות והשירותים — החל מארוחה במסעדה וכלה בנסיעה במינית.

לשם מה יעבוד ישראל כהן?

תשובה אחת היא: למען יוכל לקנות את החסר לו בשוק השחור. אולם תשובה זו לא תשביע את רצון הממשלה. וישראל כהן הוא פטריט, אי שאין לו חשק לעבוד כדי לשלם מחירים אגדתיים.

ובכן?

לממשלה יש תשובה: על ישראל כהן לעבוד כדי שיחסוך הרבה כסף, ואז תבוא הממשלה ותכריח אותו להלוות לה את הכסף. אלא שארגון מנט זה לא יסבוע את ישראל שלנו.

מה תוכל לקנות ב־85 נקודות? בתמונות אין מעילי חורף, חולצות, מעילים, ומה תעשה אם תיקרע או תתלכלך הגנפיה או זוג הגרביים?

משבר? אין דבר, המשבר יבריא את המצב, יהרוג את הפסול וינרים בוח חדש בגופים חסונים.

מבוי סתום

אלה שתי האפשרויות. אפשר להתווכח על כל אחת מהן. רק על דבר אחד אין עוד להתווכח: הדרך הנוכחית אינה דרך. היא מבוי סתום. היא מחמירה את המצב. היא מקצצת את הבגדים ואת הנעלים ומשאירה ביד האנשים את הכסף אשר אינו יודע מה לעשות בו — זולת להוציאו בשוק השחור. ואם תכריח את האנשים להלוות כסף זה לממשלה, שאין להם אימון בכשרה הכלכלי — הרי שפשוט יחדלו לעבוד למעלה מן הדרוש כדי להרויח את המינימום הניתן להם עוד בתוקף הקיצוב.

יגורו ויגורו, אלא יעודדו, יפעילו את היומה, יראו אפשרויות וידרבנו את הפרט להשתמש בהן. יתכן שאו תהיה לצנע משמעות כל שהיא: לשחרר את עודף ההכנסות לפעולה חיובית, יצרנית — לא ע"י התרמת הכסף ("הלוואות-חובה") אלא ע"י כך שיוכיחו לפרט שכל אי להשקיע את הכסף.

אולם אם אין בידי הממשלה ליצור הנהגה כלכלית כזאת, הרי שנשאר רק הפתרון השני, הוא הפתרון של אותם הפוסלים את התערבות הממשלה בכלל. אלה אומרים: אם הממשלה אינה מסוגלת להנהיג, אל נא תתערב בכלל במשק. תסתלק מן הבמה. תבטל את הגבלות המטבע. תיתן להון הזר לזרום לארץ בתנאים הניתנים לו. תיתן לאנשי המקום להשתמש בכספם כאות נפשם, להרוויח כאוות נפשם, לפעול כאות נפשם. יהיה

כמי זה לא פוגע? הוא סוחר עשיר. יש לו 22 חליפות. הוא תמיד ישיג את צרכיו, המחיר לא חשוב.

כמי זה פוגע? זהו חייל משוחרר. דורבה אין לו. ואין ביכולתו לקנות את בגדיו בשוק השחור. הוא הקרבן האמיתי של קיצוב זה.

איפנה, "צנע" 1950: קריקסורה עצובה, אך בכל זאת צריכים 178 נקודות כדי להופיע בצורה זו.

אלמלינה השניה?

במפקדת מאקראטור בטוקיו לא היתה האווירה השבוע מזלזלת יותר מאשר זו ששררה השבוע בלונדון קרלטון, בשרדות רוטשילד בתל אביב, אנשים אצו אנה ואנה, שליחים נכנסו ויצאו, על כוס בירה וצלחות שבניות נערכו המקהלה הזאת ניצח אדם כבן 35, בעל ציאר של שר, פנים אדומות והבעה של חוסר התרגשות מוחלט — אפרים גוזמן, מזכיר הסתדרות הסוחרים.

לעתים היה נדמה שהזומה נשמטה מידי מנהיגי הסחרים, ועברה להמוני חבריהם. על כל פנים, ברור היה שה"טוראים הפשוטים" — חנווני מכ"ל, בגדים, נעלים, מכשירי בית — ששים לקרב בתלבושות רבה עוד יותר מאשר הדוכרים הרשמיים. הם לא רצו עוד להלחם על שת"ש שלוש גקירות. לדעתם הגיעה השעה להתמיר דודת כללית עם הממשלה. מירות שהצטברה בשקט במשך שנה שאפה להתפרצות גדולה, סכונטאנית ווועד שת. אחדים אף מצאו מוצא מעשי לרגשותיהם והשחיתו בשמן את הבדים בחנות "אתא", ממול בית ה"מפ" קנה" בשדרות רוטשילד, שהכרה את השביתתה. העסקנים האחרים, עם כל החלטותיהם הקיצוניות, לא התלבו הבו לקרב במידה שהה. כי דוקא בשר עת כושר טכססית זו (כי כקודת שר הקיצוב הרגילה שכבות רחבות ביותר הן בתוכנה הקיצוני והן בצורת הוד עתה) נתגלה שמחנה המעמד הבינוני סובל משני ליקויים מכריעים: פילוג פנימי וחוסר הנהגה פוליטית.

הארגון הכלכלי החזק ביותר — התאחדות בעלי התעשייה — יוסס. נשאו הוקן, מר אריה שיקר, בעל אבטוריה פיזמית כמעט בלתי מוגבלת, בנה את מפעל חייו ("לודויה") תוך שיתוף פעולה מתמיד עם הסתדרות. יומת המהפכה נשארה, איפא, בידי הסוחרים. שיקוי להשבית את התעשייה ע"י סגירת החנויות, אולם סוחרים רבים חששו שתשיגים סטוימים ימשיכו לייצר, הן לצרכי יצוא והן לצרכי המכירה הישירה (שוק שחור). לקוי שני: חסרה למעמד הבינוני הנהגה פוליטית, הציונים הכלכליים,

המייצגים חלק ממנו, לא הצטיינו מנולם במהפכות או במקורות שת"ש שוך את הלבבות. גם במאבק זה לא מצאו סיסמא פוליטית שתהלוך את מצביהרוח המלחמתי של הסוחרים (למשל: הדרישה לפזר את הכנסת ולערוך בחירות חדשות), לאסיפת מחאה שערכו באולם קטן ונידח ("ישה חפץ") לא משכו יותר מ-300 איש.

הסוחרים טענו שהפעם לא ילחמו ליתורים קצינים בשית הנק דות, אלא לחיסול כל שיטת הצנע. אולם חרף גלוי כוחם בשביתה הכללית נראה ששיגו רק את היתורים הקטנים, אבל אן בכוחם לצאת למאבק הכרעה שיערער את מעמד הממשלה. באולם נדמה כי לבחירות לעיריית תהיינה תוצאות שונות מאשר היו לבחירות לכנסת.

מלחמת הניד

טבעי הוא שאנשים הזכורים קשה מן העתונות כפקידי הקיצוב יתיחסו אליה כאל בת חורגת. הניד ניתן לה ביד קמצנית. כל שבוע נדמה שבשבוע הבא לא יצא העתון, ולפיכך אין להתפלגא של מעט הש מ כנים העתונים להילחם ביניהם כמעט כנערי רחוב. מצשה ב"טון ניר שבא לארץ, ושהיה צריך להתחלק בין העתונים היומיים לפי המכתח המקובל (שנקבע לפני שנה וחצי ו"הקסא" מאז), באו "הדור" ו"דבר" ודרשו לעצמם חלק גדול יותר (ולזולתם חלק קטן יותר). האחרים סירבו, כמובן. בא הד"ר יוסף והחרים את הכמות המבוקשת עבור אותם שני העתונים שהם (במקרה) שייכים פחות או יותר למפלגות.

"הארץ" (תפוצה משוערת בימי חיל — 22,000 טפסים) צועק חסם (כי ל"הא"ר), התומך לרוב בממשלה, נוח יותר לצעוק מאשר לעתונים אחרים המתנגדים לממשלה ממילא). האם כך מנצל הד"ר יוסף את עמדתו כדי להרוס את העתונות ה"חפשית"? "דבר" (תפוצה משוערת בימי חיל — 23,000 טפסים) משמיע צחוק של לעג. את מי מייצג "הארץ"? רק את עורכו, ואילו הוא, "דבר", מייצג כמעט את הצי היישובי.

גרשום שוקן, עורכו ובעליו בן ה-37 של "הארץ", נפגע. מה זאת א"ר? מרת, האם תכריח מפא"י את כל בוחריה לקרוא את בטאוניה? (ובעצם, מדוע לא — אחרי שמכריחים אותם לשלוח את ילדיהם לבתי הספר של הורם?)

כל זה לא לענין, מתערב "הדור" (תפוצה משוערת — 9500 טפסים), תפוצתי גדולה, אני זקוק לניר רב יותר.

מנין לי שתפוצתך גדלה? שואל "הארץ" (היווע, כמובן, את המספרים המדויקים, כי "הדור" נדפס בדפוס "הארץ"). לא היתה עיד ביקורת החשבונות שהבטיח ד"ר יוסף. חוץ מזה אתה מבוז ניר, מדפיס את החומר שלך באר תיות גדולות, ומש"איר רווחים גדולים בין השורות. חוץ מזה — וזאת לא נאמר בפירוש — מקבלים רבים את "הדור" מתוך הכרח (צו המפלגה) או ב"חם (המכללה מפ"י צה). ואילו קוראי העתונים האחרים (קוראים אותם) לפחות את הכות (רות) מפני שהם רוצים לקרוא אותם.

עד כאן הויכוח — שאין לו, כמובן, סיום הגיוני. כי בסופו של דבר תלוי הרי הכל בהחלטת השר. אם יחליט הלה כי עתון אשר תפוצתו גדלה זכאי לקבל נייר רב יותר על חשבון שאר העתונים — ייצור תקדים מענין (כי בקרב הש"בוענים, למשל, המצב הפוך, אחרי עליתה המהפכנית של תפוצת "העולם הזה"). אם יעשה זאת בלי בדיקת החשבונות, תעורר ההחלטה רושם מזוהמקצת.

"יש לך בקבוק ריק?"

מנהג חדש בא למדינה: בקבוק תמורת בקבוק; אתה קונה את תוכן הבקבוק (או הצנצנת או השפיתרת) אבל תמורת הכלי עליך לתת כלי אחר, ריק.

ד"ר יוסף לימדנו למעלה משנה, כי אנו עניים וחסרי חמרים, ורצוי ש"לקוח יחזיר את כלי האריזה, אחרי שהריקם.

אולם, מה הדין באדם אשר רק עתה מבקש לרכוש משחת שיניים או בקבוק בירה; או אחד שאבדה לו השפופרת או נשבר לו הבקבוק הריק; או אחר שרק עתה בא מחוץ לארץ? והנה אשר סיפר לנו חייל ששוחרר עתה: "מזה שבועות אני נלחם עם המוכרים בענין ציצית, בקבוק, סיפון, משחת שיניים... אני רוצה להשאיר ערכון של חמש לירות בעד סיפון, לירה בעבור בקבוק, — והם מסרבים. הבא בקבוק ריק" — אומרים לי, ומנין מאשיגים את הכל במקום אחר ובמחיר אחר ועוד עושים לך טובה.

בו בזמן מבקרים בבתים צעירים האוספים אשמה, פחיתות, קופסאות וכי

יוצא באלה בהתאם "לצו השעה", כי חסר לנו חומר גלם. למי הולכות ערי מות הפסולת? מי מנצל את החמרים? — כל הענין אינו ברור כל כך. כולנו מסכימים כי יש לאסוף את הפסולת ולחסוך בבקבוקים וצנצנות. השאלה היא רק מדוע יודעים לפנות לכל כאשר עורבים מבצעים כגון זה, ושוכחים שמא בכל זאת נמצא בתוכנו אדם ישר,

ואנדה בוטאג'י
שליחה ללא יפוייכח.

שאנו משקר כשהוא טוען שאין לו בקבוק ריק?

השליחה ואנדה בוטאג'י

בעתונות הבריטית פורסמה בימים אלה תמונתה של יפהפיה אכסוטית בעלת עינים שחורות וחיוך מורח. הביאור: העלמה ואנדה בוטאג'י, צעירה ישראלית בת 21 מחיפה, עומדת להשתתף באוגוסט במרוץ של צליחת התעלה הבריטית. מרוץ זה נערך מטעם העתון "דיילי מייל" וכל המצליח לעבור את התעלה עומד לזכות ב-250 ל"ש. האשה שתגיע ראשונה תזכה ב-1000 ל"ש.

ואנדה היא בתו של אמיל ביי בוטאג'י, הסוחר הידוע מחיפה (מיסד המשפחה בא לארץ ממאלטה לפני למעלה מ-100 שנה). למשפחה יש חוף פרטי ("חוף בוטאג'י") לרגלי מחפה סנט לוקס שם התמחתה בשחייה מאז היותה בת 7.

ב"פ לאפריל יצאה ואנדה את הארץ, כשבידה תעודת-מסע ישראלית, אלם הקונסוליה הבריטית סירבה לתת לה אשרת-כניסה לבריטניה. היא נאלצה לשהות בפאריס, ואחרי טיפול של ארכי עה חדשים על" סוף סוף בידי הקונסול הישראלי שם לאפשר לה את המשיכת דרכה ללונדון.

הפרט הפיקנטי בכל הפרשה: לא ביה של ואנדה, אמיל ביי, מסרבת ממשלת ישראל, זה שנה, לתת היתר יציאה, הדרוש לו כדי להסדיר את יחסיו עם המפעלים הבריטים שהוא מייצגם. במשך שנה זו כתב אמיל ביי מכתבים בלי ספור לעתונות העברית, בהם התלונן על יחס של הפליה וקרי פוח כלפי המסחר הישראלי הלא יהודי.

תמונת השבוע

פעם היינו רגרי ד"ר שהסוציאליסטים "שוכים" תים והכריזים נים שוכרים מפני שביתה. עתה החזית הפוכה: הכריזים גנים שוכרים ואילו הסוציאליסטים — חנ"י "תנובה" ו"המשביר" — מפריכים את השביתה.

בתמונה: סוחרים נסערים שופכים שמן על הכדים בחנות "אתא" (רח' הרצל, תל אביב), שהפרה את השביתה.

תצלום: קאופמן

שבעת הימים

אורי אבנרי

במחיר 4235 ל"י.

ארבעה גורלים נאצים מחכים לד"ר גב' בתי-הסוהר במדינת ישראל. מפ' קול הוויסאפו לעבר בגומיה ספי רד וארגנטנה מצוטפפים במשרדי הקונסוליות הישראליות ומבקשים אשרת-גניסה לישראל. פושעי ואנאי וברג'בלון עולים לנדידה בזרם בלתי פוסק.

סנסאציה עתונאית? לא. זהו רק הרושם המתקבל בלבו של אדם תמים שנכח בכנסת בשעה שנתקבלו בתורה עות נצחון וגאווה הצעת-החק המאפשרת למדינת ישראל לדון למיתה כל פושע מתחמה נאצי שיועמד לדין בישראל.

הידד! הידד! כך נוקמים אנחנו את נקמתנו.

בדיחה? אולי. אבל בדיחה יקרה. שהרי אם נאמין למר אשר צידד, סגן מזכיר הכנסת ("העולם הזה" 632) עולה במצוץ כל חוק בכנסת למשלם המסים הישראלי -- 4235 ל"י.

או שמא אין לכלול חוק חלמאי זה בכלל העבודות הסדירות של הכנסת ויש לזקפו על חשבון בילוי זמן עודף?

חיי העם

וכשאנחנו כבר מטפלים בשעות ה' פנאי של חברי הכנסת, מה דעתנו על הצעת-החוק הבאה לשרר את חברי הכנסת משרות בעתודות?

לא מכבר פירסמנו עמוד קאריקטור רות שחאר את הצירים הנכבדים במחנה חיל המילואים ("העולם הזה" 661). הקירא קיבל את הבדיחות בחיוך של שביעת-רצון. אחרי ככלות הכול, אם חברי הכנסת עצמם מוכנים לבצע את אשר הם מחוקקים, מדוע ירטנו אנשים פשוטים כמונו?

הנהגה באה הכנסת ומכריזה: לא רובים ולא יער. החוק טוב -- לגבי אחרים.

אין אנחנו רוצים לזלזל בחשיבות תפקידם של הצירים. להיפך, נראה לנו שתפקיד זה חשוב עד אין ערוך יותר מאשר אחריהם מחברי הכנסת עצמם מתארים לעצמם. לדעתנו אין החברות בכנסת מצריכה רק כשרון להרים יד לפי פקודה, אלא מגע מתמיד עם רחשי לבם של הבוחרים.

ודוקא מבחינה זו מרשים אנחנו לעצמנו לפקפק בחכמתה של החלטת השחרור. לדעתנו זוהי טעות פסיכולוגית ממדרגה ראשונה. מנהיג אינו אדם המחזיק חוק שיש לעמוד קדימה. מנהיג הוא האדם ההולך בראש.

טנאי הכבוד

וכש'מדובר בדוגמאות אישיות -- מה בדבר הצנע?

אומרים לנו שמוטב לנו לתקן את גרבינו, להטיל את מבטנינו.

"דבר" מראה -- בתמונות -- את ה"דבר" בין "פשיסט רגל אלגנטית" ובין "עמידה על הרגלים במבטני חאקי".

מה דעתכם שיראו לנו ביומן "כר" מל"י ישיבה של שרי ממשלה לבושים במבטני חאקי קצרים?

אין אנו אומרים את הדבר כהלצה. צריציל לא התבייש בזמנו להיראות בציבור בחליפה מרופטת. האם אנחנו מדינה בת שנתיים, נחבייש בכך?

הטלאי על המכנס יכול להיות אות כבוד של מנהיג. והוא יכול לשמש גשר אל לבו של המונהג.

השבוע נקראה המשטרה למשרדי "עזית הנוער" כדי להשקיט קבוצה של קומוניסטים צעירים שגורשו מקיבוץ גבעתי-כרנר והכריזה שביתה במשרד. השוכתים הפכו את המשרד "לתפוס" למעודדן, תלו תמונות וסימליות קומוניסטיות ו"הפריעו בשירתם לעבודה".

תצלום: פרידמן

בשנת 1952, במלאת 3000 שנה למלכות דוד (אם כי יש הטוענים, כי הסורת ע"ד כשלושים שנה לתאריך זה) תיהפך ירושלים למרכז התענינותם של אנשי מדע מכל העולם בזכות הכינוס המיוחד וההגיגות השונות למיניהם שיערכו באותה שנה בבירת ישראל. ובעוד ארצנו ובירתנו תזכינה לכבוד ההיסטורי המגיע להן, יהיה גם צד פרוזאי חשוב למדי למאורע זה: רב"ב בות תיירים (דולארים). בין השאר ייערך באותו זמן הפסטיבל האמנותי הבין-לאומי (דרמה, ריקור, מוסיקה).

ארגנו זו

בהגיע שעת פוקי התנ"ך בהפסרת השבוע בשבת -- "חג" השמיני "קל ישרא" לפתח -- את "האלא" -- "שוכה אלי" ("הדור") -- נפוצה דירתה של מרים אביג'נה בר חוב מל"י, קמה ב' ומתוך קפסות פח שבארון נגנבו 1115 ל"י במזומן ("הארץ") -- "לאן טסים ישראל ליום בעיקר?" נשאל מנהל "אל-על" במסבת עתונאים למלאת שנה לקיום החברה. ענה ד"ר ריבקינד: "לאן שנותנים ויוזות" ("הארץ") -- מהזמנות שנושחו מטעם עיריית מנדלגד כתב: הפתיחה התגיגית של עיריית מנדלגד תתקיים ביום רביעי 26.7.52 וזכי למטה כתוב: מנדלגד גר. ובחומת הדואר חקוק: מנדלגד עזה. ("דבר") -- מי שהצליח להיות שר האוצר באמריקה נכ"ל של כיו"ר המגבית המאוחדת -- דבר זה מסתבר מתוך ההצעה להעמיד את ארי קטור במקום הנרי מורגנטאו בראש המגבית המאוחדת בארה"ב. ("חרות") -- כיצח שמשקלה 180 גרם, אורכה 10 ס"מ וקוטרה 5 ס"מ, גולדה בלולו של פאל סימון מהריה. אחרי המאבק הגדול שעשתה התרגלות תשו כחותיה והיה הכרח להשתתף ("הארץ") -- הקוד סול הצרפתי בירושלים, מר דהנוויל, שלחה את ההזמלתה בביקורו בעבר הירדן, מספר כי הותקף קשות ע"י עתי ירדני אחד בליל שנסה לתוך ולהשיג מוין לאריה הרעב בהר הצופים. העתון הירדני גנה את הקינסול הצרפתי הרוצח הקריב חמור ערבי עבד אריה יהודי. ("מערב") -- כש'שאלו את חוזה וורסאנוב, בת השש, מרמלה על מקום הימצאו של רח"ב מסוים, ענתה: "אני לא יודעת, שאל איזה יהודי" -- "כלום את ערביה?" -- "לא! אני מבוזגריה". ("דבר")

אשר נעשה עתה במקום זה בקדחתנות (על פי מושגי ירושלים) יביא לארץ בכלל וירושלים בפרט 40 א"ף תיירים כעבור שנה וחצי. אם להשתמש בסגנון הציוני (פרוסקט מודפס) הרי של רמה זאת "גובש כיום חזון דורות דמות אכן מוחשית... והאומה הוצבת את בניניה, סמל לחזונו המתגשם" (וכו') וכי' וכי'. בשפתנו הפשוטה -- הרי לפנינו מפעל בניה גדול; הולך ומוקם כאן בנין ענק, שיכלי אולם (ללא עמר דים!) בן 3,500 מקומות, משרדים, ספי ריה ואמפית אטרון מדרגי גדול ובו -- כפי שכלנו מקוים -- אקוסטיקה טובה (כדי שהאדם, שישב בשורה האח' רונה ויכל להנות מרצילי באותה המ' זה כבעל היכולת שבשורה הראשונה, במקום זה יתכנס הקונגרס הציוני והוא ישמש גם היכל לכל כינוס עולמי אחר שיתקיים אצלנו בעתיד וכן מקום לפס' טיבליים, שיערכו בקביעות מרי פעם. בנינים אלה יעלו מיליון לירות, ואילו האמפיתיאטרון יעלה כרבע מ' ליון לירות נוספות. הם כנות היהודית והקק"ל משתתפות ב-150 א"ף; חב' רות הביטוח במדינה -- במאה א"ף (הלואה) ואילו "סולל בונה" (המבצעת את העבודות) במאה א"ף לירות נוס' פות בתורת קרדיט. את השאר ירכשו במניות הנמצאות במכירה (4 אחוז דייוונדה).

עד כה חסר היה מרכז בנינים כאלה במדינה, וכל שכן בירושלים. התכנית הקרובה ביותר מיועדת לשנה הבאה. תהיה זו תערוכה בין לאומית בחסות "אונסקו", המוקדשת לנושא הכולל: "כיבוש השממה". אולם הפ' עם אין אלה דברי תעמולה מתוך חוכמתה של קרן היסוד, כי אם תוכן ומשמ' ממשיים: הכנה לתערוכה מוצגים וחומר מכל הארצות (מרוסיה ועד לאמריקה) אשר בו משתקפים הוין מ' וההישג של העמים בארצות שונות בכיבוש השממה והפיתוח לארץ פרו דוקטיבית (גם לאמריקאים וכל שכן לרוסים יש מה להראות, וכל עוד משמ' שום אלה דוגמאות מהחוק -- כואי ללמוד מהם...) באותו זמן יתקיים גם סימפוזיון מדעי מוקדש לאותו נושא, ובראשו יעמוד נשיא המדינה. בסימפוזיון הזה ישתתפו אנשי מדע מכל קצ' וחת תבל, ביניהם כמה נושאי פרס נובל. ואולם הסנסציה המדעית (והלאומית) בסימפוזיון יהיה כנראה הפרופסור איינשטיין, אשר הסכים לבוא לישראל להשתתף במפעל תיאורטי זה שמט' רתו פרקטית מאד ותשובה מאד לאר' צנו נלמשקנו.

כל הדרכים מיבילות לעבדאללה

עוד שני יהודים בשבי הלגיון. מתוך העתונות.

לפני הספירה. בצפון אף דרומה. ידעו כי כל דרך הולכת לרומא:

כיום התקדמה התקרבות קצת הלאה וכל הדרך מובילות לעבדאללה.

ואין המתקרב בפרות או גרשים -- עוסקים אנו פה בסתם אנשים --

אחד שצא לחפש קורת גג מחתה למשלום ציריח כל ידאג:

שני המצוים מתרים עקרונות שאין מקומו במדינה ציונית:

שלישי -- לבקר את הפתל שאף: רביעי -- לא נשיב, נה פשוט מטרף:

ושנים עברו -- לא יודעים בקלל מה: ויש עוד ויש וגדולה הרשימה.

לנוכח מצב זה מכפיר וקשה ישנה הצעה של אנשי מעשה:

נצרו את הכל, נארוו בשקים. קצובי-הקבשה, הגבלות וחקים.

ורמי החנוך, מפלגות וגושים, מסים ישנים ומסים חדשים.

נשלח, וכלי כל מאצץ מחד סמכו!

זה יבוא אל עבדאללה לבד.

ישעיהו לוט

הפרט המאלף השני: ואדה היא הנציגה הישראלית (הבלתי-רשמית) הראשונה ממוצא לא יהודי בחוץ לארץ. הצלחתה הבלתי-רגילה בעתונות הבריטית מעוררת את המחשבה אם לא כואי להרבות בחוץ בשליחים מבני המעוטם -- היכולים להביא תועלת רבה יותר לשמה הטוב של המדינה מאשר שליחים יהודיים. כי הצלחתה של ואדה (אם תצליח) תעורר הדים לא רק אצלנו. יהיה לה זה גם בעתוני לונדון וניו-יורק, קהיר ובגדאד. וא' גדה תשחה לא רק למען ישראל. היא תשחה למען השלום.

ירושלים - נאומים ודולארים

ירושלים הבירה עודנה מזכירה נסיון כה מנמנת, אשר, כבאותה אגדה, קום תקום ביום אחד לחיי פריחה ויופי. אחרי כל אשר עבר עליה במלחמה (והיא עוד קודם לכן לא הצטיינה בדינאמיקה יתרה), חזרות הבירה לאט לאט לחיים אנוסטיים והתפתחות כלכלית. גם בסגנונה המתבולל חלו שינויים רבים ושינויי השמות של בתי קפה (מאנגליים לעבריים), אינם אלא סמל חיצוני אחד לשינוי זה (הגם שבאותו מלון "המלך דוד", שהיה גאה עליו, פונים אליך באגליה, והחשבון המוגש לך אינו מכיל מלה עברית, ואגב, החשבוני עז' מו: 400 פרוטה עבור תה, בימי צנע והמסע פסיכולוגי של דב יוסף להורר דת המחירים).

ואולם הרחיפה הגדולה שקיבלה עתה ירושלים מקורה לא מעט באותו מרכז בניני האומה, ההולכים ומוקמים על פני רמה גבוהה ומסולעת ברוממה.

אל כחד מאור!
אל דאגה לעור!

ו לו ו ת ה
ל ש ז ו ק נ ע י ם !
"שמן"

דעתו שר מכונאי מומחה:

"אני משמש בשמן 'מונועים' של '100' במכונית 'מוריס' שלי. היות ושמן זה מחזיק את המנוע במצב נקי ושומר עליו מפני שחיקה. אני ממליץ לכל לקוחותי להשתמש בשמן 'של' '100'."

א. ד.

הרחקת שערות
לחלוטין בדיאטרמיה

באחריות בלי צלקות ובאופן סופי (שיטה חשמלית) 1400 שערות לשעה מהרגלים

"ירדניה"

תליאביב, יוחנן הסנדלר 18
חיספה, רחוב מיכאל 31

נשים בבית הסוהר

הנאשמת מוחזקת בבית הסוהר ביפו בתנאים בלתי-אנושיים! טענה זו הושמעה בהתנצחות המשפטית על מקום מאסרה של הנאשמת ברצח כפר גלעדי.

מה מידת האמת בטענה זו? סופר רנו, שסייר במחלקת הנשים של בית הסוהר ביפו, מוסר לנו:

עם הקמת המדינה נעשו סידורים להקמת מחלקה מיוחדת לנשים בבית הסוהר המרכזי בתל-מינה. אולם כתוצאה מריבוי האסירים, "פלשו" הגברים לאגף זה, ולנשים הוכנה מחלקה משלהן בבית הסוהר ביפו (שהוכרו תחילה כבלתי-ראוי לשמוש, אך נמסר לשרות בתי-הסוהר אחרי תיקונים מסוימים. מחסור מקום אחר). במחלקה זו, באגף הדרומי של בית-הסוהר, לא שוכני מעולה למעלה מ-20 דיירות -- כי, בניגוד להשערות המקדמות, אין במעט נשים בין הנדונים למאסר (אולי בגלל אי-רצונם של השופטים לשלוח נשים למאסר).

הסוהרות כולן צעירות, ובחלקן חיילות משוחררות. בראשן עומדת הסמלית יפה פולטורק, שחרחרת בת טבריה, מי שהיתה חובשת בחטיבת גבעתי, הנשואה לרב-סמל של "שועלי שמי שון". יחסן של הסוהרות לאסירות הוא כמעט אמהי. מפקחת עליהן הגב צפורה ציוניק, עובדת סוציאלית ותיקה בעלת שערות שיבה.

המחלקה אינה דומה לבית-הסוהר, לא במראה החיצוני ולא ברוחה. האסירות, לבושות חלוקים, מסתובבות בחצר ועירה. על שאלתי ביחס לאוכל ענתה אסירה צעירה בת 18, שנידונה למאסר בעוון פריצות וחילול מקום קודש (מוסלמי): "לא איכפת לי לשבת כאן ולהשמין, כי הגברים אינם אוהים בהם בחירות רעות."

מלבד מפקד בית-הסוהר אין לכל גבר הזכות להיכנס לאגף זה. (אותה אסירה הצליחה בכל זאת לרקום "רוזמי" עם אסיר צעיר ע"י שיחות מבעד לחלון התא, הפונה לחצר האסירים).

המצב במחלקה רחוק מלהיות אידיאלי. אולם האשם בכך לא יחס הסירות או תנאי המקום, אלא העדר כל מלאכה שתעסיק את האסירות. בעיה זו תיפתר, כנראה, רק עם הקמת בית הסוהר החדש ברמלה, שם נועד מקום רחב יותר לאגף הנשים ואף יוכנו להן בתי-מלאכה.

העברייני הצעיר

אשר נעשה במדינתנו לעבריינים הצעירים אינו אלא עבירה בקנה מדה גדול -- אנו פושעים בנפש הנוער הזה, שסטה מן הדרך הישרה והגיע לכחלי הסוהר.

יום יום מובאים הם לבתי משפט, העבריינים הצעירים הללו, מי בעין גניבת אופנים, מי בעד שוד ומי בעד גניבת תפוזים. יש שהשופטים שולחים את העברייני לחופש משום שהוא השופט הנידון, יודע, כי בית הסוהר הרגיל (במקום בית הספר לעברייני הצעיר) עלול להרוס את חייו. אולם יש והלי דים הללו נשלחים לבית הסוהר ואם כי מספר העבריינים הצעירים הנמצי צאים כיום בבתי הכלא אינו עולה על שבעים, הרי שבעים הנפשות הללו הן קרבן לרשלנותנו. אנו פושעים בהן ביועצין. וקשה באמת לשפוט איוו משתי העבירות גדולה יותר: גניבת כרטיס לקולנוע -- או החזקת ילד בן 15 בין פושעים מועדים, רוצחים ואנסים, משום שהוא, הנער גנב -- תפוזים (או אפילו פרץ קופה). ראינו אותו השבוע מאחורי מוטות ברזל, אותו ילד תמיני מבין העולים החדשים בעל הפיאות המסולסלות.

רבות שמענו על "מרבד הקסמים" על הנעשה למען העולה התימני, על ההסברה, על הסעד, על החינוך (לפי הור מים) הניתן לעליה התימנית. רק על זאת לא כתבו בעתונים ולא פורסמו ביואלטינים -- על כך, כי ילד תימני ממחנה עולים, אשר גנב תפוזים נשלח לבית הכרא הכללי.

הוא איננו היחיד. רבים כמותו מוחזקים בכלא ביחד עם פושעים או אפילו כמושפטים. משום שאין מקום מתאים עבורם. ולא רק כלפיהם אנו חוטאים אך גם כלפי אותם הנערים והנערות, אשר נשלחים לחופש, השבוע בתליאביב שיחרר כבי השופט שילו נערה בת 16, שהיא פושעת מזה שלש שנים והיא זקוקה לטיפול מתאים. כבי השופט שילו לא יכול היה לגמור אומר ולשלחה לבית הסוהר, מקום שם תמצא במשך שנה בין זונות ורוצחות. ומשום כך שיחררה. וזו לא הפעם הראשונה כאשר שופט מעדיף לשחרר עברייני משום שאין לאן לשלוח. אך אמנם כך אפשר לפתור את השאלה? והאמנם על ידי זה נעשית טובה לעברייני הצעיר או לחברה?

ובשולי הבעיה הכאובה הזאת כדאי לציין (בפעם המאה) את פרשת חולי הרוח המוחזקים אף הם (לא יאומן!) בין כחלי הסוהר משום שהם -- עברו על עבירה מסוימת. אמנם בכל מקרה ומקרה, "מסתדר" אף שהוא הדבר והחולה נשלח לבסוף לבית חולי רוח (או לרחוב), אך יש ואנשים בלתי-שפויים נדעם מוחזקים בבית הסוהר במשך חדשים. וכל הסכור כי הללו מוחזקים מבודדים אינו אלא טועה. החולים נהנים מכל "הזכויות" של האסירים האחרים ומוחזקים ביחד אתם באותו תא.

שר המשטרה, אשר כיהן בשעתו כשופט, והיה בין הלוחמים האמיצים ביותר למען תיקון המצב בשטח הסרי פול בעבריות צעירה בימי הבריטים השתמש בסמכותו המיוחדת (סעיף 69) של פקודת בתי הסוהר וצויה לשחרר מספר פושעים צעירים, אשר עלולים לזרז תהומה בשל המצאם בחברת פושעים מועדים. "סוד" שבדבר הוא בזה: שבעד שבתי הסוהר קפופים (ב) אופן אומיניסטראטיבי) למשרד המשטרה, הרי שמשרד הסעד הוא הנושא במדינתנו באחריות עבור שאלת העבריינים הצעירים.

מבלי להכנס עתה לעצם השאלה (לאור התנאים הקיימים אצלנו -- מצב פרוכסלי, כי הטיפול בכל הבעיה צריך להמצא בידי משרד החינוך), יש לציין את העובדות הבאות: בשעתו הוחלט על שיפורים במסד של עבריינים צעירים בסינאט עלי, בתחנת המשטרה לשעבר, שהועברה ממשרד המשטרה למשרד הסעד בדצמבר אשתקד. למשטרה זו אף הוקצב סכום של 22,000 לירות. מאז לא הוכנו התכניות לשיכלול המקום משום שהמשרד לעבודות סוציאליות עסוק מדי בעבודות אחרות.

לפני ימים אחדים החליט משרד הסעד לפנות לאדריכלים פרטיים כדבר הכנת תכניות (כעבור תשעה חודשים!) וזהו רק פרשה אחת של היעילות הבין-משרדית, אשר כתוצאה ממנה מופק רים העבריינים הצעירים, בין שהם נשלחים חיים לבית הסוהר ובין שהם נשלחים לחופש מתוך "רחמנות" והתחשבות פידגוגית.

בינתיים הולכים וגדלים בתור כנו פושעים והם הולכים ורבים עקב גורמים רבים, בעיקר הסוציאלי, אנו עוסקים מדי יום ביומו בבעיות "גדולות" וחשובות. אנשיות ומדיניות, אנו דנים בכנסת ומשמיעים דברנו על מאה ואחר דברים. ובצל המאורעות הללו אנו כמו ידינו מגדלים דור של פושעים.

תקליטים
לפספון
אברהמסון
תליאביב
רחוב בן-יהודה 9

המוזנות הנערמים לפניו על השולחן. פסטיבל בריטי

אבל אם אין הבריטים יודעים להתלבש או לבשל, יודעים הם לביים, אין אנו דנים עתה רק בתיאטרון, השנה הבאה, 1951, עתידה להיות מאורע אחד בכיר בבריטניה, מכון למשון תיירים ואורחים מכל העולם, עסק זה נקרא "הפסטיבל הבריטי", יותר מעשר רים ערים הוכנסו לתוכנית, וכל אחת מהן תציע למבקר משהו מיוחד נוסף על התערוכות העקרויות שתיערכנה באנגליה, סקוטלנד ואירלנד, בתי המלון יקבלו סיוע מיוחד מאת הממשלה, בכדי שיוכלו לספק בפסטיבלם — והם זקוקים לסיוע זה.

רבים מבתי המלון הם עלובים, מוזרים, ובעלי שרות רע. לדוגמה: המלון בו שהיתי אני, במרכז של לונדון, שילמנו 1.300 ל"י בעד חדר וזוגי עם ארוחת בוקר, החדר היה קופסה ובה מקום מספיק למטה ולכור סדוק ומכור ער, ארוחת הבוקר הוגשה החל משעה שש בבוקר ועד עשר בצהריים, אני הגענו כמעט בסוף, ומצאנו מלצרים עיפה עד מות, כה עיפה עד כי לא שמה לב אלינו בכלל, כאשר הצלחנו להסב את לבא אלינו הידסה אלינו כשיכורה, נשענה על השולחן, ואמרה לנו כמה היא עיפה.

לבסוף התאבקה לקראתנו עם מגש עמוס צלחות, וכל צלחת נשפכת לתוך חברתה, זה היה שרות עלוב ביותר, אבל אולי מכון, כי הנה הצליח בית המלון להכריחנו למקום אחר שנאכל בו ארוחת בוקר, וכן עשינו בכל בוקר — ומאחר ששילמנו בעד חדר עם ארוחת בוקר, לא היה איכפת לבעלי המלון אם ויתרנו להם על ארוחת הבוקר והלכנו לסעוד במקום אחר, זה אחד הדברים בהם תצטרך מציית בבריטניה, לטפל אם תרצה לעזור לתייר למצוא נוחיות מסוימת בבואו לבריטניה לפסטיבל.

הצרה היא שאוכל כה טוב מתבזבז בבישול ואחר כך בהגשה, על השולחן עולים לפניך מיני דברים מעוכים ומרוחים הדוחים כל תיאבון, וזה לא רק בלונדון כי גם כמה מבתי המלון הקטנים שבצפון ובסקוטלנד עוררו אותה סלידה.

(רעיון זה לא יועיל לדב יוסף, כי בשביל לבצעו צריך בכל זאת לבשל משהו.)

המוזנות הקצובים בבריטניה כיום הם רק סוכר, בשר, חמאה וממתקים. אבל כמעט כל השאר חופשי. הסבון ימכר בשוק החופשי החל מספטמבר, גם בתקופתו החמורה ביותר לא היה הקיצוב הבריטי כה מקיף כבישראל.

הוד מלכותה אליזבת השמלה עוררה סערה.

נעים לראות כל כך הרבה אוכל מסביב, כשתנה מטוסנו חניה קצרה במינכן פגשו אשה ישראלית ובנה אדם אחד שנראה כאבי המשפחה. אפשר שזאת גרמניה עם כל זכרונותיה האיומים, אבל היו בה כריכי בשר קר ותי פוחים ורודי לחיים שהתירו רוק גם מפי וגם מפי הילד בשעה שבלע זה את

המצלמה כשהיא לבושה באותה שמלה הרת מאורעות, מבלי שתדע כלל אינו סערה עלולה היא לעורר.

רחיצת לבנים פומבית

עסקי בית המלכות בבריטניה מורגים לראותה כתוצאה מפרסומה של האיטוביגראפיה של הדוכס מוינדסור (מי שהיה המלך אדוארד השמיני) — היוצאת לאור בהמשכים באחד מעיני השבת ובאחד השבועונים. המלך לשעבר אומר דברים רבים העלולים להעמיד במבוכה את אחיו, המלך כיום, וכן את משפחתו ויועציו. אבל זה היה חומר שהקהל בולע כתאוה גם אם יעמיד פנים אדישות, כאותה גברת אשר יש בה מולי ברכות.

היא היתה אשה מגוחצת, גאה, מהמעמד הבינוני, ובת 50. זה עתה סימתי את קריאת זכרונותי של ה"דוכס מוינדסור בעתון, ובאדיבותי כי רבה הצעתי את העתון לגברתי.

"דומני כי זה עלול לענין את גברתי", אמרתי.

"מדוע?" שאלה בחריפות.

"מספיל במשפחת המלך..."

"או? ובכן זה סיפורו של הדוכס מוינדסור? אני חושבת שזה ספור זול." ואז גטלה את העתון מידי וקראה את הספור הוול מתחילה ועד סוף. למולה היתה זאת נסיעה ארוכה, והיה לה זמן מספיק לכך.

תחבורה מולאמת

הרכבות מולאמות עתה, וכמובן משמשות מטרה מצוינת להתקפות העיתונות על כל פגם קל. אני מצאתי באותו מצב של לכלוך, דייקנות וסדר מופתי כאחד, כאשר היו מעולם.

והאוכל המוגש בקרונות המסעדה הוא רע כשהיה תמיד, אבל כמובן שלא יהיה הוגן מצד הרכבות המולאמות להעלות את דרגת קרונות המסעדה המולאמים על המסעדות הפרטיות. כי האוכל, והצורה בה מגישים אותו בבריטניה, הוא איום. נדמה כי יש אינו מטרה מסוימת בעשיית האוכל כה מגועל עד כי לא יאכל, וכך ייחסך מטבע זה, אשר בו קונים את רוב המוזנות מחוץ לארץ.

בריטניה: שמלת המלכה

בריטניה, מולדת ה"צנע", נתבשרה לא מכבר שעקב המלחמה בקוריאה "יד" חה"ה השיפור ברמת המחיה שהובטח לאוכלוסייה, אולם כתחליף לכך ניתן לבריטים תענוג אחר: ההזדמנות להתרגש על מלבושיה של הוד מלכותה, המלכה, על כך כותב לנו כתבנו היוארד גורדון מלונדון:

עסקי מלכות ומטבח

כשהלדי קארולינה תין ומר דויד סאמרסט החליטו להינשא גם לא העלו בדעתם כי נישואיהם יגרמו — אם כי בעקיפין — להתרגשות כה גדולה במטרופולין הבריטית. סנדקתה של החתן היא המלכה אליזבת, ומובן היה כי משפחת המלכות תהיה נוכחת בטכס, ולבושה של המלכה הוא שגרם לכל המהומה.

חלקים מסוימים של העתונות, אחרי שהתנצלו בענוה על חוצפתם, פנו לגולל מעל המלכה את שמלתה בלא רחמים. נשי בריטניה, הצהיר אחד העיתונים, דורשות בתוקף לדעת מי האחראי לבחירת שמלתה של המלכה, ברוב הופעותיה הפומביות, הודו העתונים, לבושה המלכה כיאות. "בערבים, ביחוד בקרינולינה שלה ועדויה תכשיטית, המלכה היא דמות מהעבר הרומאנטי", השתפך אחד ממומחי האופנה, "אבל לעתים קרובות מדי נראית היא בצבור בבגדים שאינם הולמים אותה, החתונה היתה אחת מעתים קרובות אלה." אחד מאנשי המקצוע השווה את דוגמת הפרחים שעל שמלת המלכה לאריג ריפור, ועוד אחד מצא דמיון רב בין שמלת המלכה ובין חלוק בית בלי חגורה.

ביקורת חריפה זאת היא רק אות לפקחת עינים ציבורית, כי רוב תושבי בריטניה לבושים עתה בצורה דומה למסיבת אבלים ויקטוריאנים בני תש"ע. והקיצוב איננו יכול לשמש התייחסות לכך, כי שוב אין תושבי בריטניה קונים בגדיהם לפי נקודות, קניית בגדים חופשית עתה מכל הגבלות, לבד מהגבלות הכיס.

מחייכת, שמנמנה יותר מאשר משער רים רוב הבריות, עמדה המלכה לפני

שייקה ואוהלה מתחתנים בפריס

הבן נגמר, אפשר כבר רצחוק, אדון וגברת שייקה עברו את המערכון החשוב ביותר בחייהם. החל מהיום ימלאו תפקיד משותף.

הכרזת המקצועי רציני עתה, אולם אוהלה אינה יכולה להתאפק וצוחקת מבעד לצעיפה. על הרגע הזה זלמה בשכבה חסרת־ישע בבתי־החולים

שייקה נפרד מן החופשי. צחוק, צחוק, אבל ופעם זה רציני. את סופרנו טולי רביב הדבר מצחיק. הוא כבר עבר את זה, ושמש שגם השני נפל בפח.

1910

הצניעות

"מורים אלה מוגשים כשי לשר הקצוב. הם יוכיחו שא
ברור שהג' איגט ריימן, מלכת היופי של ליאון (שבאר
פרטית זו לצלמנו מקסים סלומון, יכונה לרכוש נפש

1919

1945

העולם
החדש

1900

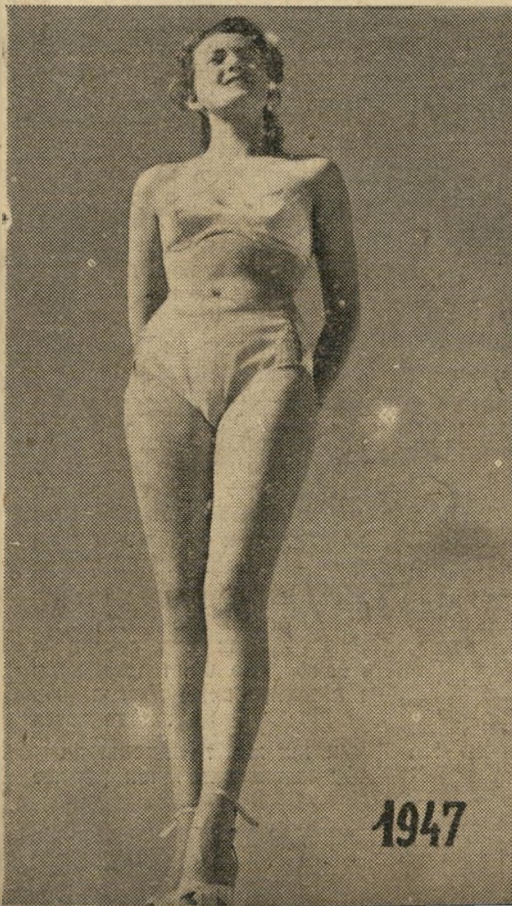
1950

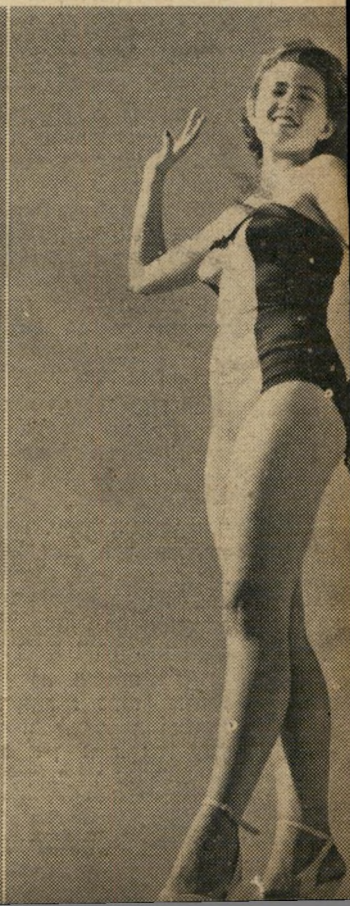
1945

צנצ'ות : 1900 עד 1950

גם צדק: חן הלבוש אינו תלוי בכמות האדום. עד כד פנים
וארץ לרגל התחרות היופי של "לאשה" אשר הציגה הבגה
הדעיין הצנע. שמה תישאר בארץ בתועמלנית רשמית?

1947

יכולים למלא ספריה גדולה? אותו ספר אשר זכה לתפוצה הגדולה ביותר בעור? למ? אותו ספר אשר בגללו נשמרה לנו הלשון העברית?

ספר זה הוא קודם כל מבחר הספרות העברית שנכתבה במשך תקופה ארוכה. כדאי לזכור כי התנ"ך חובר במשך אלפי שנים. מתוך תקופה כזאת אפשר היה לבחור ספרות טובה, וכיום אין לנו אפשרות לדון עם עורכי

אליעזר זיפא סוקניק
אלוהי בא מאדום

הקובץ, ולכן אין לנו אלא לקבל את בחירתם. עובדה היא כי גם בתרגומי מעורר הקובץ התפעלות אסתטית כנה. מי שאיננו מסוגל להשתכר מהפרק האחרון בקהלת או משיר השירים או מכמה פרקים באיוב או משירת דבורה או מקינת דוד וכיוצא באלה אל יוסף קרא את דברינו כי לא יבינם.

אבל ספר זה נעשה, בגלל סבות רבות, גם קאנון דתי. כדאי לזכור כי רוב הקוראים בתנ"ך, גם היום, קוראים בו כספר דתי, ומתיחסים אליו אם לא כדברים שנמסרו מפי הגבורה, הרי לפחות כבסיס לאמונה. הדת היהודית, אם כי לא תפסוק הלכות כיום לפי התנ"ך (ואנו תמהים על רבני המזרחי המצטטים פסוקי תנ"ך לחזק דבריהם) שורשה נעץ בתנ"ך, כי כל בנין ההלכה והאגדה מיוסד על פרוש המקרא.

יחס כפול זה הפריע הרבה למחברי האנציקלופדיה המקראית ולעורכיה. אם כי הראו חופש רב, רב מדי, בפרוש מלי הכתוב, כבולים הם בפרוש כוונתו. הקושי הגדול ביותר הוא במיתולוגיה העברית הקדומה. כבכל עלילות הגבורה רים הפרימיטיביות משתתפים בספורי התנ"ך, ביחוד בקדומים שבהם, אלים. בתקופה מאוחרת יותר התמוזגו אלים אלה לאל אחד, האל הלאומי, עד שהלך זה והפך אל אוניברסלי (כנראה בזמן גלות בבל). מענין כי האל הלאומי של יהודה (אחד העמים העבריים) ישב בדרך כלל באדום. כך מספר רת לנו שירת דבורה הקדומה וכך מספר לנו ישעיהו המאוחר, דומה שבי ראשיתו לא היה אלא אל המלחמה, ולא היו נוקקים לו אלא בשעת קרב. מדברים אלה התעלמו מחברי האנציקלופדיה. אלים היו לכנענים; ליהודים היה האל. משל כאילו סיפּרו לנו שאברהם אבינו היה מתפלל בטלית ותפילין.

המוסר העברי הקדום איננו מן הדב רים שנוכל להתפאר בהם. אבל אין גם טעם להתעלם ממנו. ובכל זאת קורבנות ילדים (עקדת יצחק, בת יפתח, בשגיב בכורו יסדה, וכן הלאה) הם השפעת התרבויות הזרות.

ופה מתעוררת השאלה: מה ראו עורכי האנציקלופדיה כזו? התלמוד, לדעתם, אינו זר לתנ"ך. גם תרבויות בכל ומצרים אינן זרות. אבל עמוך (המשך בעמוד 18)

התנ"ך - לפירושים או להנאה?

כתוב: משלי שלמה בן דוד מלך ישראל. פסוק זה אינו מובן, (לא לכם ולי, אלא לפרשן) וצריך פרוש. הפרוש הקל ביותר הוא סרוס הכתוב, ובכן, פסוק זה מסרוס הוא, וצריך להיות משלי שלמה בן דוד: מלך יר(א) ועל.א.

זה קל. יש פסוקים קשים יותר. למשל: בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. הפרשן אינו מסוגל להבין פסוק כזה, ולכן מפרש הוא: ברא שיייתבר אא. לחים אתה. שם ימו (אתה) ארצו.

והנה הפסוק ברור כשמש בצהרים. אא הוא האליל האכדי. יתבר משמע ישובור בארמית, וזה מוכיח כי ספר בראשית נכתב במקורו ארמית, והמתרגום לא השלים את תרגום כל המלים. לחים פרושו בשר ודם. מלשון לחם, שהוא בשר בערבית. המלה אתה השניה השתרבבה בטעות, מתוך שחזר המעתיק על אותה הראשונה. הו שבסוף היא הו שבראש הפסוק השני, כי שם אין לה מקום כלל.

שעשועים כגון אלה הם מומחיותו של הפרופסור נפתלי הרץ טורטשינר (טורסיני), האבטוריטה הגבוהה ביותר לתנ"ך בישראל, לפי שהוא רבם ומורם של הסטודנטים שבירושלים.

מי הוא זה ואיזה הוא הפרופסור טורטשינר? לפני שנים רבות — אולי לפני היותנו בעולם — בא האיש להורות בגימנסיה הרצלית. התנאים פה בארץ לא היו לפי רוחו, והוא עבר להורות במרכז רוחני חשוב יותר: בבית המדרש לרבנים שבברלין. ואז, יום אחד, בא היטלר, וטורטשינר בא ארצה. האוניברסיטה העברית שמחה לקבל כוח חשוב כזה, שהלך בית מדרש לרבנים ברלינאי מזהרת לראשו, ומאז הוא מרביץ תורה בעל פה ובכתב, ומבלה את זמנו בסרוס פסוקי תנ"ך. אנו חייבים להודות כי כוח המצאתו מפתיע, ונוסף לזה בקי הוא בלשונות שם, חדשות גם ישנות, ועושה מהן דייסה אחת.

עוד יש לנו להציג את הפרופסור אליעזר זיפא סוקניק, הנודע בגלל מגילותיו הגנוזות, שעוד לא הוברר אם נכתבו שש מאות שנה לפני החורבן או לאחריו.

מר שמואל ייבין, מהמחזיר הראשון של הגימנסיה הרצלית, והמנוח, ירוחם פישל לחובר היו מורינו, ואנו מקים כי בורותנו לא תזקק על חשבונם. אל אלה חבור היה משה דוד קאסוט, בנימין מייזלר, יהושע גוטמן וצבי ויסלסקי, וערכו אנציקלופדיה מקראית (הוצאת מוסד ביאליק, 24 ל"ה, יצא לע"ע רק כרך א'. האות א').

כל הרואה את הכרך חייב להודות כי נעשתה בו עבודה רבה. אנציקלופדיה היא דבר קשה ומסובך, הדורש, לבד מידעיות, גם תכנון זהיר והרצאה בהירה ועריכה נבונה. לא נעמוד על כמה פליטות קולמוס, שדומה כי אין, כתנאי ההדפסה הישראלים, להמנע מהן. כי עצם הרעיון של אנציקלופדיה מקראית, וגם ביצועו, מחייבים אותנו לשבח את כל אשר נתנו ידם למפעל.

אבל יש באנציקלופדיה זאת שטה מסוימת, שאנו מסתייגים ממנה. שטה זו מתבטאת בשני צדדים — פרוש התנ"ך עצמו ופרוש הרקע לחיבורו. מענין כי באלה מראים העורכים מדת הסכמה מפליאה.

מה הוא התנ"ך? מה הוא אותו ספר קטן אשר הספרים שנכתבו עליו

יחידה כאינ

בול המאוריציס המפורסם (1847)
חלופו של כל אוסף בולים

רעלן כסל

כלי כסף מתוצרת 'מכסף' -
משאת נפשה של כל אשר
כלי שורחן מצופים כסף באחריות ל-25 שנה

מכסף

**הספריה
המאזנה
בירושלים**

כסית

החברה הירושלמית לתעסית סיגריות בע"מ

מחיר 20 סיגריות 135 פרוטה

ב.רא.ע.י.ת. ב.ר.א. א.ל.ה.י.ם ג.ת... פ.נ.ק.ו.ד.ו.ת.

19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

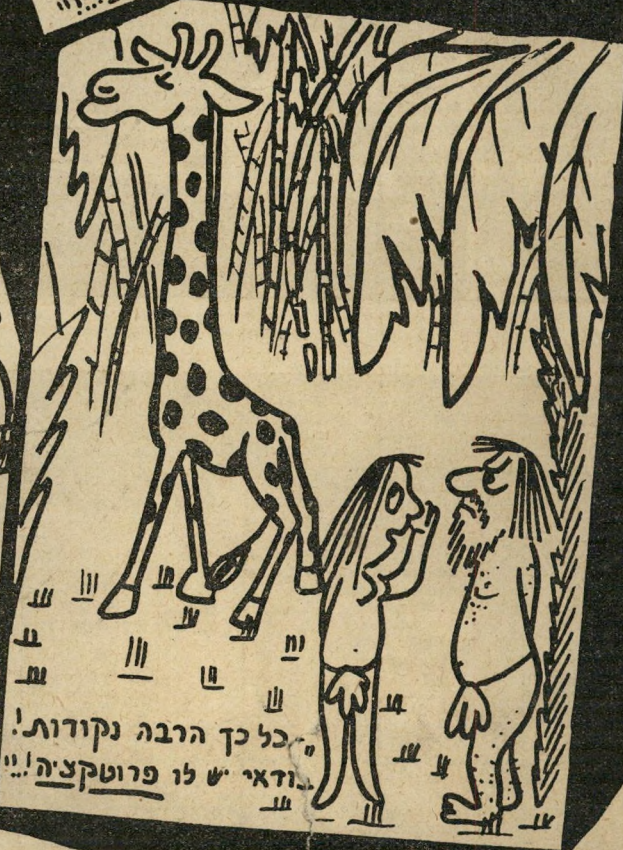
העץ לחרה: - ארבע נקודות בבקשה! -

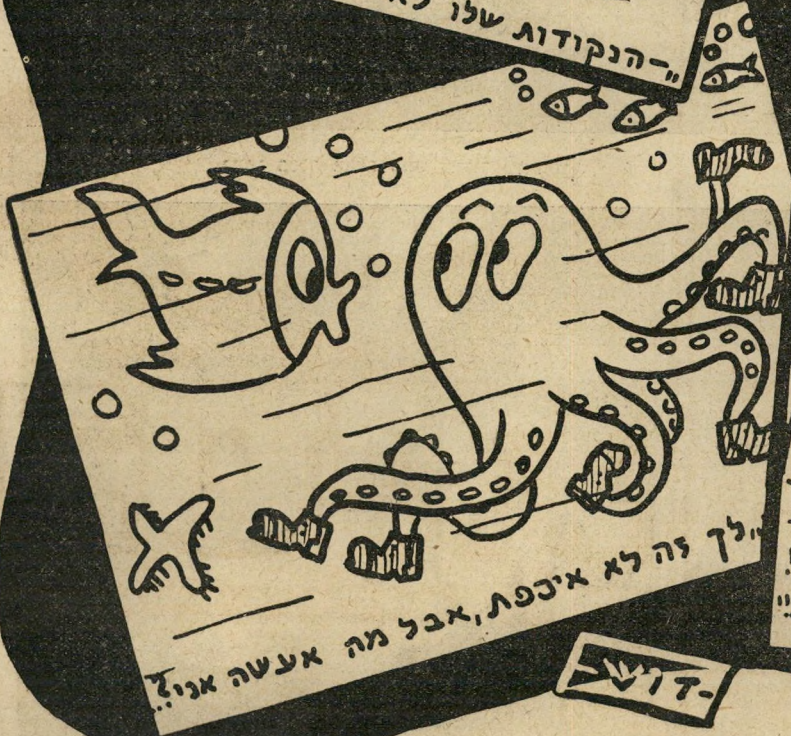
הכבש: - נתתי צמר בלי נקודות! -

- הנקודות שלו לא הספיקו למכנסיים! -

כל כך הרבה נקודות!
וודאי ש'לו פרטקציה! -

ילך זה לא איכפת, אבל מה אעשה אני? -

ליני' מוסיקרי

שקוע בתפילה עמד לו בשבת האחרונה אחת המטגלים בבית הכנסת הגדול בתל אביב כשהוא עוצץ את עיניו וחוזר עם נקמה על דברי החזן. באחד הפסקים היותר דרמטיים הגביר לתומו את קולו, ולרגע קט ופליג על כפי המנגינה המסורתית, כשהדבר מעורר תמהון בקרב המתפללים. "מיהו איש זה בעל קול הארזה?" החזן מתלחשים. גא עברו חמש דקות וכמה מבין המתפללים זיהו את האיש: היה זה ז'אן פירס, זמר המטגל ופזיטן, השווה עתה בארץ כאורחה של התזמורת הפילהרמונית.

לא עזרו לו לפירס כל התירוצים הידועים: (צרידות, נזק, אי הכנה) "הליני' המוסיקרי ננתיים בזה שהיה עליו להפגין את שירתו בבית הכנסת. אלם שלא כדרכם של רוב זמרי ארץ כרה היודעים גם פרק בחזנות (ולחפץ) לא שר פירס את פרקי החזנות בנוסח "כרמן" או "מדם בטריפלי"...

עוברים ושבים בחוצות תל אביב באותה שבת היו אח"כ עדים לתמונה מזוהה, כאשר כמה יהודים עטופי טלית מלוים אדם "ציוילי" מרכיב משקפיים ומדבר יהודית-אמריקאית. כפי שמרגנים באה למחרת הצעה מרחיקה לכת לזמר: להתפלל בימים הנוראים בתל אביב, ואולם על אף היותו יהודי מסורתי טען הזמר כי הוליווד קיסמת לו יותר. "בית הכנסת הוא ענין אישי שלי ואילו האופירה והפילם שייכים למיליונים" — הסביר — "וכדי להרוויח צריך לתת משהו לזולת".

אותה שבת אחר הצהריים נשמע קולו הנהדר של פירס מעל תקליטים ב"קל ישראל", ורבבות מאזינים יצאו ממש מכליהם (הגם שספק אם מאזיני מאותו בוקר פתחו את מקלטיהם בשבת). למחרת הורגשה בהנהלת התזמורת מכירת כרטיסים מוגברת. אמר אחד הלוקחות שבא לקנות כרטיס לקונצרט הבא של הזמר: "עכשיו, לאחר ששמעתי אותו אתמול ברדיו, אני בטוח שכדאי ללכת לקונצרט. לכתוב בעיתונים אינני מאמין". הזמר האורה סיפר לסופר "העולם הזה", כי בשעתו נשאל ע"י עסקן ציוני באמריקה משום מה שינה את שמו פרלאוטר ל"פירס". אמר לו הזמר: "וכי זה מפריע לי להיות יהודי טוב, לשמור על השבת ו... לשלם למגבית המאוחדת?". ענה לו העסקן: "ודאי שלא. והראיה: זה לא מפריע גם לי בעבודתי הציונית והרי שמי למעשה רבינוביץ ולא, כפי שהנך סבור — רובנס" — "עכשיו" — הוסיף פירס — "בביקורי בישראל נוכחתי לדעת, כי רוב האנשים כאן שינו את שמותיהם לשמות "גויים" וכמעט שאין שומעים עוד על רפפורטים, רבינוביצים, זיל-ברשטיינים ופומרנצים".

יהודים - רתמו, רתמו!

קיימת אצלנו דעה, כי ק"ל אהדי המוסיקה בארץ הוא בעל טעם מתקדם ומגלה יחס חיובי למוסיקה בת דורנו. המעשה דלהלן, שאירע בתל אביב בשבת, בא להוכיח (לצערו) את ההיפך מזה. אך פתח "קול ישראל" בתכנית השבועית של מוסיקה חרישה הנערכת בכל שבת בשעה 4 אחה"צ, כאשר

לקוראינו המתעניינים במוסיקה אנו מגישים היום את הראשון בסדרה של חמש: חידונים. חמש: "פרסים מסי קליים", ביניהם כרטיס מינוי לעזרת הקונצרטים הבאה של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, יהולקו בין מותרי החידונים, שישלחו תשובות נכונות למערכת "העלם הזה" (נא לציין על המעטפה עבור "חידון מוסיקלי") בציורף שמש וכתבתם המלאה.

חידון א'

1. לפני כ-15 שנה עורר כנר וירטואוז מפורסם שערורייה מיוחדת במינה בעולם המוסיקלי: הוא גילה, כי שורה שלמה של יצירות, שתרסמו הרבה כעבודים של יצירות קלסיות עתיקות, אינן אלא יצירותיו הוא, וכי מעולם לא חיברו הקומפוזטורים, שעל חשבונם זקפו את היצירות, את החתי בורים הללו (אשר בינתיים יצאו לאור בשמותיהם).

מיהו כנר זה?
2. אדם הנאשם ברצח הביא כאלבי את העובדה כי בשעה שארע הפשע ישב יחד עם ידידתו בחדרה, והשנים האזינו למוסיקה מעל גבי תקליטים.

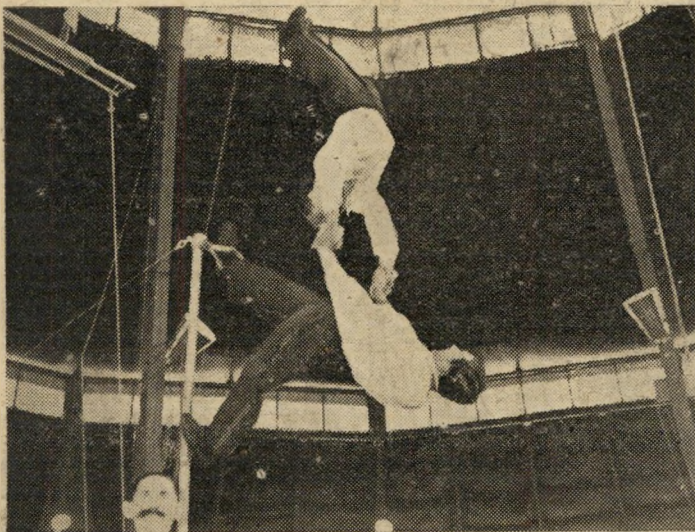
בעדותו לחוקר מסר כי ידידתו והוא האזינו לקונצ'רטו לכנר לבראהמס, לחלק השלישי של הסימפוניה "הבית גמורה" של שוברט וס.א.טה מאת באך. האדם נמצא חייב בדין. מה הניע את השופט לזכות את האלבי שלו?

3. במשך שנים רבות לא יכלו לנגן יצירה זו בארץ מולדתה בגלל הצנזורה הפוליטית, והיו נשמעים אותה בארצות שונות בשמות שונים, כגון "ס.א.טי", "כאטרלנד" או "לה פאטרי" (מולדת). כאשר מחברה נצח עליה בריגה ב-1904 ישב באלם הקונצרטים הצנזורה עצמו ובנגינה זו קראו ליצירה, "אמפרומבטי". רק לאחר מלחמת העולם הראשונה החלו לנגנה בשם האמיתי בארץ מולדתה.

מה שם היצירה ומי מחברה?
4. אחת הדמויות של האגדה הגרמנית זכתה לתשומת לב מיוחדת אצל מחברי מוסיקה רבים. ואגנר חיבר על הנושא הזה פתיחה, ל סט — סימפוניה גונו — אופירה, ברליוז — פואמה לתזמורת, מקהלה וסוליסטים. מה שם הדמות?

מדוע זה מגיע לי?
"אינני מבין אותך, אדוני" — ענה האחראי למדור המוסיקלי הזה. "אני מתכוון לתכנית הזאת, שאתם משמיעים עכשיו..." — הסביר האדם בקול המבקש רחמים — "הרי היום שבת, כולנו מבקשים נופש, מנוחה. נגנו משהו נאה לאוזן, משהו המתאים למנוחת השבת".

מה נשמע בזירהטרון

זוג הולילנים אמריס במבצע אקרובטי מסוכן.

האמן בכלר מראה כוחו ברקוד על החבל.

הליצנים ברוק וגודרלי בליות שוקנית חמודה, במערכון חדש מספקים את הצחוק.

דניאל ונג, הקאובוי בלהוטיו וזהרית, הסוטה הישראלית הראשונה שלמדה את מלאכת הקרקס.

"הדגל"

ליוגוסלאביה העניה, מסתבר, יש תעשיית סרטים: "הדגל" הוא משופר רת תוצרתה. יתכן שגם אמנות סרטים קיימת בארצו של טיטו, אבל עובדה זו לא נדקרה לעין הצגת הסרט. "הדגל" הוא סרט יפה מכמה וכמה בחינות: הוא מצולם בטעם רב, הקלטת הקול טובה, אפילו טובה מאד, התאורה מענינה, המוסיקה מבצעת בהגיגון, הבימוי בכללו — עד כמה שה"דבר נוגע למבנה התמונות — של בעל מלאכה מובהק (בראנקו מריא-נוביץ') והעריכה במקומות רבים אפילו מצוינת.

מן הצד הסניני, הישיגיהם של היוגוסלבים אינם נופלים מן הרמה שהורגלנו אליה במרבית הסרטים ההוליוודיים. מכמז' בחנות (טכניות) עולה "הדגל" על סרטים איטלקיים ואפילו צרפתים רבים. אולם מה יש נוסף על שלמות טכנית מסוימת? מעט מאד.

סיפור המעשה הוא פשוט: מאריה (סוניה קסטל) היא רקדנית באלט באר"פירה של בלגראד. היא יכולה לחיות חיים קלים ושטופי תענוגות בחברתם של הקצינים הנאצים ובני עמה משתפי הפעולה. אך היא אינה מסוגלת להפוך ביורק אצל אמה בכפר מוסר לה פרי טיואן פצוע את דגל המרד. היא מעבירה אותו אל מפקדת הפרטיזאנים, מצטרפת אל כוחותיו של טיטו ומשחררת יחד אתם, לאחר דמים, את הכפר.

"הדגל" נועד, כנראה, להיות מוצג בתוך יוגוסלאביה עצמה, כי הוא רצוף פטריסיות נאיבית ו"ציונות" המביאה את הצופה הור במבוכה. נקל לשער, לאחר ראית הסרט הזה, איזה רושם עושים הסרטים ה"ציוניים" שלנו על קהל זר...

יתכן ש"ציונות" דורשת גם משחק "ציוני", ויתכן שלא. בכל אופן, ב"הדגל" כל הפרטיזאנים טובים ומ"תוקים כסוכר וכל הגרמנים והצ'טני קים סאדיסטים, פחדנים וטפשים. יוצא דופן הוא יאשה גריגורין ("מפקד הפרטיזאנים"), לפנינו שחקן בעל הבנה, היודע להבדיל בין משחק תיאטרוני למשחק קולנועי; אפילו הנאומים ה"ציוניים" ביותר משכנעים כשהם יוצאים מפיו. כל האחרים הם בובות.

תמונות הקרב נעשו באימונות רבה, אבל הפרטיזאנים מנצחים בקלות כזאת שהצופה מתחיל לשאול את עצמו מדוע המלחמה באירופה נמשכה קרוב לשש שנים איומות.

ב"הדגל" תמונות יפות רבות. צילומי הנוף באמת מרהיבים, הריקודים העממיים — לא במידה גדושה יתר על המידה — יפים. תמונת הצגה באר פירה עשויה בטעם והיה שמץ של רוסליניות בקטע אחד המראה כיצד כל אנשי הכפר מצטווים לעבור בסך על פני גויות פרטיזאנים הרוגים.

ישראל יכולה ללמוד הרבה מיוגוסלביה בשטח הסרט, בעיקר מבחינה טכנית, וכן דבר אחד חשוב ביותר: להתרחק מתעמולה. התעמולה הורגת את "הדגל".

"הפרש השחור"

למה הדבר דומה? לתרשים של מטבח: גיבור אחד, שני גבורים, שודד זקן מזוקן ומבדח, דהירות סוסים, מאה יריות, דליקה (באש וברכב), בית סוהר, "צבעים טבעיים" וה"בחורה הכי יפה בעולם". הרי לפניכם סרט. אבל איזה סרט!

דאן דורייה ("הפרש השחור")
יותר מדי יריות.

תפקידים רבים שהוא נאלץ למלא, אין הוא נוטש את עיר הקולנוע. דאן דורייה ממשיך את המסורת של הנבל הקלאסי שמיצגו המפורסם ביותר הוא יאנו ב"אוליו". כיאנו, דאן הוא נבל ללא תסביכים. נוח לו להיות נבל ויש לו הנאה לגרום סבל לזולת. אין הוא נבל מפני שמלחמת-חיים עשתה אותו כזה. הוא נבל מפני שזה טבעו. טול ממנו את האפשרות להיות נבל — וחיוו יהיו ריקים ומשעממים — וגם חיינו... כך, לפחות, חושבת הוליווד.

"יאנקי"

בארמין המלך ארתור

מחברי סרטו של טיי גארנט הש"תדלו לא לחבר סרט על אודות זמר אלא בשביל זמר והלכו אצל מארק טוין למצוא נושא מתאים. ואמי נם, הנושא הוא זהב שהם הפכוהו לטיגיס.

בינג קרוסבי אצל המלך ארתור! בינג קרוסבי בין אבירי השולחן העגול ונשי החצר! בינג קרוסבי, יאנקי פשוט מקונטיקאט, באמצע המאה הששית! זהו רקע מצוי ורב אפשרויות שהוח"מצוה... באם הסרט אינו משיג את מטרתו אלא במקומות בודדים, אשמים בכך המחברים, שלא ידעו לנצל את הנושא.

מחוץ למספר קטעים מצוינים כמו: הרויקר, ארגון תומירת ה"אז, ליקני החמר ונסיעתו של המלך ארתור על פני מדינתו — הסרט משעמם, והשירים רק מאטים את קצבו, כי בינג קרוסבי אינו האיש המתאים בתפקיד המתאים; זהו תפקיד הדורש קלילות מקסימאלית וסגנונו הכבד האיטי של בינג קרוסבי אינו הולם אותו כלל.

סרטי השבוע

"סליחה, טעות במספר" (אה"ב) בארברא סטאנוויק, כרגיל, נפלאה ב"תכיד בת עשירים מודקנת, חולה מדי" מה השומעת במקרה שיחה טלפונית שאינה מכונה לאוניה אך הנוגעת לה בהחלט. אחד הסרטים המענינים, המות"חים והמרגיזים ביותר של השנה.

"כל מספר עלול לזכות" (אה"ב) קלארק גיבל בתפקיד של מנהל מוע"דון משחקי-גורל. ברנש סימפאטי עד שיעמום, וכל האנשים המפסידים אצלו את כספם בשיטתיות, אוהבים אותו, משום מה, בלב ונפש. בנו — נושא למחקר פרוידי — שוא אותו, לבסוף, משתנה יחסו הקר של הבן אל האב, אך הסרט נשאר משעמם, כבד, טפשי.

צ'ארלס בולס (דאן דורייה) הוא שודד דוכים הקרא לעצמו "בארט הש"חור". באחת המרכ"בות שהוא שודד אותן נמצאת לילה מונטז, רקדנית גדולה ומפורסמת, (איי בון דה קארלי). בארט מתאהב בה ומבטיח לה שישב למטבח מיד לאחר שסיים בהצ'חה "מבצע" אחרון — שוד של סכום כסף גדול. הוא נכשל ו"הקאריירה שלו נפסקת.

איבון דה קרלו משחקת, כאמור, בתפקיד של רקדנית מפורסמת. הרי קודים שהיא מבצעת בסרט אינם עוזרים לה לשכנע את הצופה שיש לה משג, ולו גם ק"לש ביותר, באמנות הריקוד.

אשר לדאן דורייה, ייה, הוא, כרגיל, מצויץ אבל עוול לבזבו את כשרונו בסרטים קלוקלים כאלה.

דניאל דורייה, (כך, לפחות, טוענת הביורגריה ה"רשמית" שלו) הוא איש נוח לבריות וטוב לב, ברגע שאין מצלמת האולכ" מכונת אליו. הביר גראפיה אינה מגלה את גילו, אבל אין הוא ילד — הוא נשא אשה בשנת 1931 (ועדיין חי אתה) והוא אב לשני ילדים. דאן הוא, איפוא, אורח סולידי למדי: ואכן בשעתו הוא התעתד להיות איש עסקים ולא שחקן. ברם, בלמדו במכללת קורנל המפורסמת, הש"תייך אל החוג הדרמטי וכאשר, לאחר שנים, הוכרח עקב מחלה לנטוש את עסק הפרסום שעבר בו, פנה אל מלאכה קלה יותר (?) — התיאטרון.

ההצלחה האירה לו פנים על במת ברודוויי והוא לא חלם כלל להגיע להוליווד, עד אשר החליט סמואל גולדוויץ להסריט את "שועלים קטנים". דן דורייה, ששיחק את לאו האברד הטיפש ומוג הלב במחזה של ליליאן הלמאן הוזמן לגלם את אותה הדמות על הבד, מאז, למרות

בינה קסטל ("הדגל")
יותר מדי ציונות.

בינג קרוסבי ("יאנקי בחצר המלך ארתור")
פחות מדי מהירות.

עולמו זה הקטן

מה היא תוכניתה הכלכלית של ממשלת ישראל?
משוגע הטיח את ראשו בקיר וצעק:
"אד, כמה טוב יהיה לי כשאפסיק".
רנה גבירין (כת 12½), ת"א
-- מה דעתך על המצב בקוריאנה?
-- אה, לא יהיה שום דבר...
-- שום דבר? ומה אם תפרוץ מלחמת עולם?
-- אמרתי שלא יהיה שום דבר, ולא יהיה שום דבר -- לאכול.
אפרים יעקובוביץ
רמת יצחק

בערב יום הולדתו התפלל יואב במסתו בקול רם: "אלי, תן לי אופנים ליום הולדתי". על תפלתו זאת חזר יואב בקול צעקה כמה פעמים, עד שנכנסה אמו, ואמרה לו: "ובי אין אתה יודע, יואב, כי האל שומע גם תפלה בלחש? מדוע אתה צועק?"
"כי רוצה אני שגם אבא ישמע", ענה יואב.

רות ברנפילד, ת"א

בשעת פעולת צופים שאל המדריך את חניכיו איזה מעשה טוב עשו בארץ תו יום. רק שלושה לא עשו אותו יום מעשה טוב. שלחם המדריך, וצוה עליהם: "אל תחזרו לפני שעשיתם מעשה טוב".

כעבור זמן מה חזרו השלושה וסיפרו על מעשה טוב שעשו. אמר האחד: "אני עזרתי לזקנה לחצות את הכביש". אמר השני: "גם אני עזרתי לזקנה לחצות את הכביש". אמר השלישי: "גם אני עזרתי לאותה זקנה לחצות את הכביש".

תמה המדריך: "למה צריכים הייתם שלושכם לעזור לזקנה?"
"כי הזקנה לא רצתה לחצות את הכביש", ענו כל השלושה.

מיכאל בקר, חיפה

המאמן: "מה זה יש לך בתוך הכפפות?"

המתאגרף: "שום דבר מלבד פרסית סוס, כסגולה נגד עין רעה".

פנחס ש.

היא: "טוב, טוב, אנשאל לך, אבל אל תבוא אלי אחר כך בטענות".

יוחנן ויינברגר, ת"א

אמר אפיקורס לאיש דתי: "שנינו לא נזכה להכנס לגן עדן, אני מפני שאפיקורס וכופר אני, ואתה מפני שאין גן עדן בכלל".

בעירייה שם

אביו של יצחק לקחו לקונצרט. בקונצרט היה סולו של זמרת. פתאום פצה יצחק פיו ושאל: "אבא, למה זה האיש מכה את זאת האשה?"

"הס, בנך" אמר האב, "הוא איננו מכה אותה. הוא מנצח".

"או למה היא צורחת?" שאל יצחק.

תדמנה ארצי, ר"ג

שני חיילים העבירו דוד רותח מהמטבח לאחד הצריפים. בדרך עיכבם אחד הקצינים וביקש כף. נטל הקצין את הכף וטעם מהנוזל שבדוד.

"טפון", ירק הקצין, "לזה אתם קוראים מרק?"

"לא", ענו החיילים. "לזה אנו קוראים מי כביסה".

בעירייה שם

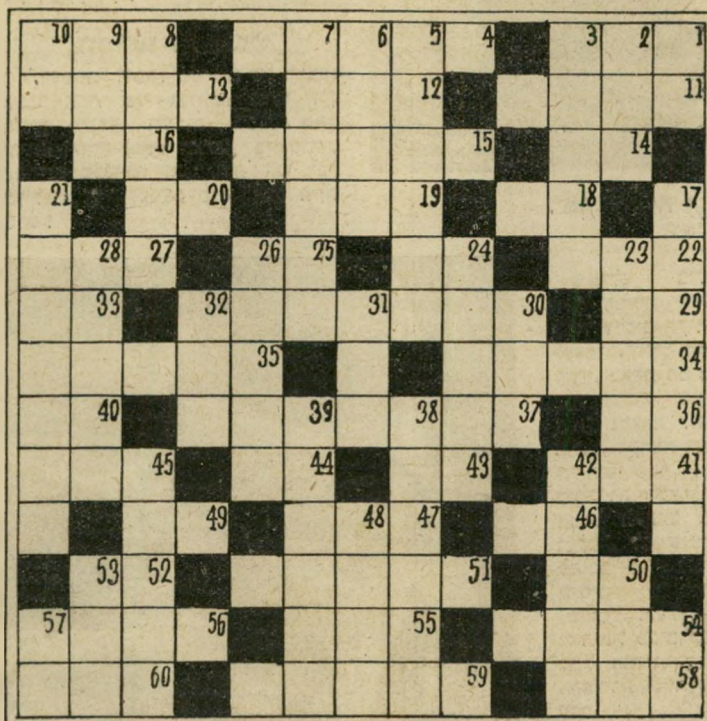
פקחי משרד הקצוב עצרו ברחובה של עיר אדם שנחשד כי עבר על תקן גות הצנע החדשות. אחר חישוב הנקור דות התברר כי לבש נקודות יותר מהמגיע לו בשנה אחת. תחתוניו הותרמו.
רב רפא

בפרס של לירה אחת זוכה בעל הבידיחה הנדפסת ראשונה במדור. בידיחות יש לשלוח לת. ד. 136, ת"א.

תשבץ מס. 30

מאונך:

1) מחזה של מחולות ותנועות: 4) חוג, אזור; 8) כלי מלחמה: 11) בית מקדש; 12) אבי יהושע; 13) חיה חזקה ואצילה: 14) חפץ עשוי שצוה להאיר בו; 15) שאריות; 16) ראשי תבות; 18) יחידת כח החשמל; 19) גלמדי; 20) דרישת שלום; 22) שיר; 24) רע בטעמו; 25) קרס או טבעת באף הבהמה; 27) פרי חקל; 29) מספר שבטי ישראל; 30) דברי חנוכה; 33) מטבע צרפתי בן חמישה סנטיים; 34) פסל בלי ראש, ידים ורגלים; 35) לעד; 36) לשון בקשה; 37) מחבר המוסיקה "לחלום ליל קיץ"; 40) קריאת צער; 41) תקיה, מבטח; 43) בכי; 44) זמרה; 45) חמר הסקה; 46) מלת שלילה; 47) גוימר; 49) יבשה בלב ים; 50) יום טוב; 51) אשה שבעלה עזבה בלי גט; 52) בד גס; 54) מיוחס; 55) ציץ; 56) עוף האוהב גבינה; 58) מקום רפס ובוץ; 59) מה שעושה ממיץ יין; 60) כלי נגינה גדול בעל מיתרים.

מאונך:

1) ארג פשתים; 2) הצבע הבהיר ביותר; 3) "ירוק" בג'וב; 5) המקום בו ישבו וספרו ביציאת מצרים עד עלות השחר; 6) אדם שירד מנכסיו; 7) יעקב אבינו; 8) מנורה תלויה; 9) קוף ודרדר; 10) ההפרד מחם; 17) עודנה אחת המעצמות הגדולות; 21) סגן מיינסטר החניץ הרוסי; 23) בה דן סופרנו המיוחד; 24) סוכה קטנה של שומר; 26) שכונה בדרומה של ת"א; 28) מקום סלול להמראת אווירונים; 30) שם מעצור בדרך; 31) מקום המצאן של התרנגולות; 32) תענית; 38) חכם יוני שיצא לחפש את האמת עם נר ביד; 39) כתב את דון קישוט; 42) ארץ שהחזירה את מלכה לגולה; 45) ממשפחת הצבאים; 48) זמר איטלקי מפורסם שהיה בארץ; 50) אבנים סחונות; 53) מלחמה; 54) אתה לבנון; 57) אליל בבלי.

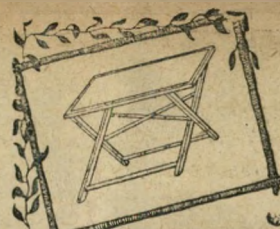
פתרון תשבץ מס' 29

מאונך: 2) אמריקה; 8) משלחת; 10) דודאים; 13) רעב; 14) רש; 15) שכן; 16) דג; 17) שיש; 18) אלם; 20) מס; 21) מין; 23) חאן; 25) בהיר; 27) מליג; 29) גר; 30) תחנה; 32) מותרות; 34) תרשיש; 35) נטע; 36) חרות; 37) ח; 39) ליר; 40) ין; 41) צו; 42) נדר; 43) גס; 44) שלם; 45) מהודרה.

מאונך: 1) משעול; 2) אח; 3) מתרגמן; 4) יד; 5) קוריאנה; 6) הד; 7) קיכלי; 8) מר; 9) לב; 11) אש; 12) מן; 18) אגממוני; 19) מחותן; 21) מרחשת; 22) נוה שלום; 24) אגרסלי; 25) בר; 26) יתרון; 28) לו; 29) גת; 31) ג'י; 33) ועידה; 34) תריסר; 38) ודי; 41) צלם; 43) גו.

פרסי השבוע לפותר תשבץ מס. 28

1) **אמנון נחמה**, רחוב אחוה 26, ת"א. — "המור השביעי" לנתן אלתרמן (הוצאת "עם עובד")
2) **זרחי אורי בעזא**, רחוב סנט ג'ורג', בית דאדוש, ירושלים — "בשדות פלשת 1948" לאורי אבנרי (הוצ' ספרסקי).
3) **קרמר ברינה**, נשר, ע"י חיפה. — "האזרח תום פין" להוארד פאסט (הוצ' "עם עובד").

נוחיות
בני

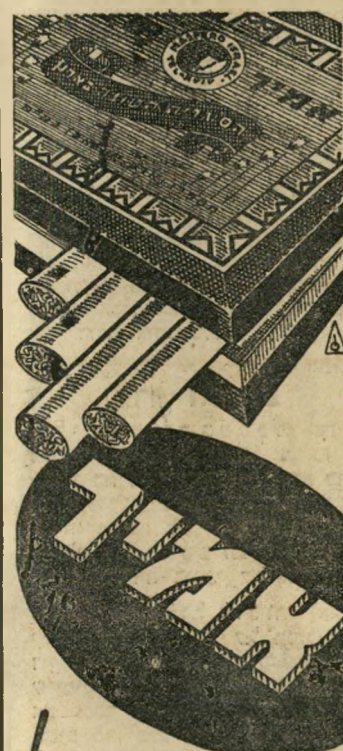
חיפה אינה רחוקה מאילת

נצל את חופשתך וסייר בארץ לארכה ולרחבה באמצעות "יתור" — השרות הארצי הגדול והיחיד במינו לטיולים וסיורים. משרדנו שנפתח זה עתה בחיפה מציע לך טיולים לאילת, הנגב, ירושלים והפרוודור, המשולש העמק והגליל. בין היתר כולל שרותנו: מכוניות חדישות, מורי דרך מוסמכים, שרות אדיב ומחירים נוחים.

כמו כן — נסיעות מזויז מנות (ספיישר) לכל חלקי הארץ.

חיפה, רח' יפו 88, טלפון

6446

הסיגריה האהובה!

אתונה: נסיעה מיוחדת

בעוד שבועיים תתקיים באתונה התחרות השלישית בשחיה וכדורמים בין יון וישראל. שתי ההתמודדויות הראשונות — ב־1937 וכעבור 10 שנים, ב־1947 — נסתיימו בהפסדינו, ולפי מצב הדברים הנוכחי תהיה ידנו גם הפעם על התחית.

רן קופריבצקי

מה יצא מזה?

אין זה, חלילה, הלקאה עצמית, אלא ציון-עובדה פשוטה וברורה לכל. כלים יש הכרח בנסיעה ליון?

זכות ובגנות

אמת, אין להקל ראש בערכן של תחרויות בינלאומיות, ויש לזכור כי לעתים לא הנצחון-קובע, אלא עצם ההופעה וההתמודדות. מסיבה זו חייבים אנו, לכאורה, לעודד נסיעות לחו"ל. אולם זהו אך צד אחד של המטבע. ספורט-המים לא הצדיק השנה את הצורך החיוני להתמודדות בינלאומית. האחרון הרב שחל בפתיחת-העונה והתחרויות הספורט שזעזעו עד כה היו בעוכרי השחינים, אשר עודם רחוקים ברגע זה מצורתם המשובחת. ויש לזכור, כי שבועיים בלבד מבדילים עתה בינו לבין הופעת-הכוכר באתונה.

המלווים הללו...

משלחת השחיה שלנו עמדה לצאת ליון, כשבשורותיה 10 שחיינים, 10 שחקני כדורמים ו-3 מלווים. ס"ה — 23 איש. נודע לנו, כי באין יכולת לשנות את מספר הנוסעים, הוחלט לצרף שני מלווים נוספים — על חשבון שנים מהספורטאים. צעד אבסורדי זה יש לגנות בכל תוקף, אולם נוסף לכך יורשה לנו לשאול שאלה קטנה: הנוסעת המשלחת הזו לאתונה כדי להתמודד בשחיה, או אולי — לראות את האקרופוליס?

ובפרק זמן קצר זה אין כל אפשרות לתקן את אשר הונח במשך השנה כו' לה. אף זה ציון-עובדה שאין לערער עליה.

גדול הוא יצר הנסיעה

בשעה שהועלתה לראשונה לפני שבועות מספר, אפשרות המסע ליון, שררה "תרדמה" מוחלטת בענף השחיה. אבל יצר הנסיעה היה גדול, והשחינים עשו כמיטב יכולתם כדי לעורר את תשומת-הלב הראויה ולזכות ב"כרטיס" לאתונה. והגיעו הדברים עד לידו כן, שבפעם הראשונה בדברי ימי ספורט המים ניתנה אפשרות גם לשחיני "הפועל" לטול חבל במשלחת ליון. אחר שורת תחרויות-מבחן שנערכו ביז' מת המחלקה לתרבות-הגוף, היה זה צעד בעתו, כי שלשה משחיני "הפועל" עמדו במבחן, והצדיקו את צירופם לנבחרת הישראלית. היש צורך לומר, כי אלמלא תחרויות-המבחן היתה יוצאת הנבחרת גם בלעדיהם? לא. אולם אפי' שר ללמוד מכאן הרבה על ה"סדרים" המזורים ששררו עד כה במערכת הספורט הישראלי.

הצי נחמה

ברגע זה כבר אין אפשרות לדחות את המסע ליון, כי פשוט לא יהיה זה הוגן כלפי המארחים. בלמים אחדים: רות: אנו מוכרחים לנסוע. את שר-אוצר נוכל לנחם רק בעובדה כי לא יהיה צורך הפעם בדוויזים, משום שיהיה זה מסע-גומלין, שהו' צאותיו על חשבון היוונים.

אך במה נתנחם אנו? במקרה שני יצאנו או שני ייש במימי אתונה, מתוך שבע ההתמודדויות שתערכנה שם בהתאם לתכנית האולימפית (ששה משחים ו-3 שחקני כדורמים).

מהם סיכויינו הממשיים?

כוחם הנוכחי של שחיני יון אינו ידוע, ומשום כך נאלץ להסתמך על השגיהם מלפני שלוש שנים. בהתאם לכך, אין לנו כמעט כל סיכויים במשחיה 100, 400, 1500 מטר חתירה. במשחה 100 מטר גבי, ישנה תקווה קלושה ואילו ב־200 מטר חזה — המשחה בו ניצחנו תמיד — ישנם סיכויים רבים לזכות גם הפעם. זהו כנראה גם המצב בכדורמים, שבו היתה עד כה ידנו על העליונה. כמובן, שדברים אלה נשארים בגדר השערות בלבד, והפתעות אינן מן הנמנע.

ב־1937, בבתי-גלים, ניצחנו בסיכום הנקודות הכללי בשיעור 35:40. ב־1947, באותה בריכה, השיגו היוונים יתרון של 36:50. כיצד תסתיימה התחרות השאה? — זוהי שאלה סתומה. נקודה רק, שלא נצא גרושים מאשר בשתי הפגישות הקודמות.

שו"ץ: מבחן שני

בשעה ששורות אלו תראינה אור, תתארח קבוצת "מכבי" תל-אביב בלונדון שבהלוטיה — כשמאחריה חודש של משחקים קשים ומייגעים ביוגרסלביה.

כיום, עם תום פעולותיה בארץ טי' ט, כבר ניתן לראות את פני הדברים ממרחק מסוים המאפשר גם לסכמם מבחינה כללית ומקפת יותר, אלא שלפי ני' כן, לשם הכהרת הסיכום, יהיה עלינו לפרוע "חוב" קטן לקוראנו ולהביא כאן את טבלת המשחקים בשלמותה. הריהי לפניכם:

בבלגרד: מכבי — פרטיזן	0:2
בבלגרד: מכבי — נשה-קרילה	0:1
בנוביסד: מכבי — סלוגה	1:1
בסובוטיצה: ספרטק -- מכבי	1:2
בשאבאץ: מכבי -- פודרינה	0:0
באושאק: פרולטר — מכבי	2:3
בניש: מכבי — נבחרת ניש	2:3
בסקופיה: מכבי — ורדר	2:2
בקרובשץ: ארנדילובץ — מכבי	3:4
בארנדילובץ: ארנדילובץ — מכבי	3:4

אדוף, "הפיעה" ראשניין

רחוק מצורה משובחת...

הסיכום המספרי הפשוט אומר: 3 נצחונות, 3 תיקו, 4 הפסדים; יחס השערים — 15:17. לזכות היוגוסלבים. אבל אין בכוחם של המספרים היבשים הללו לשקף כראוי את המסע המפואר הזה, אשר הביא כבוד גדול לכדורגל הישראלי בכללו, ולאולפת הליגה בעיר נה זו בפרט.

משימה קשה

כשקבוצת "מכבי" ת"א, מחוזקת בשלשה שחקנים אורחים, יצאה את הארץ בסוף יוני לשורת משחקים ביוגרסלביה.

מדיחה, טעות במספר...

לאחר צפייה ממושכת נתבררנו ביום ה' שעבר בעתון "מעריב", כי "מכבי" ת"א זכה בשני נצחונות נוספים ביוגוסלביה.

הידיעה הסנסציונית הזאת עשתה לה כנפיים. היא שודרה פעמים אחדות גם ברדיו והועתקה אף ב"הבוקר" וב"הספורט הלאומי". אבל האמת היתה הפוכה, ולולא בישר "ספורט ישראל" לקוראיו ביום א' שעבר כי שני המשחקים נסתיימו בהפסדיה של הקבוצה הישראלית, אין ספק כי האשליה הנעימה היתה נמשכת עד עצם היום הזה.

עתונאי-הספורט שלנו מרבים לשבת בבית-קפה ידוע, המשקיף אל קולנוע "מיגרבי", כנראה שה' סרט המוצג בימים אלה בקולנוע זה השפיע על אחד מהם לרעה.

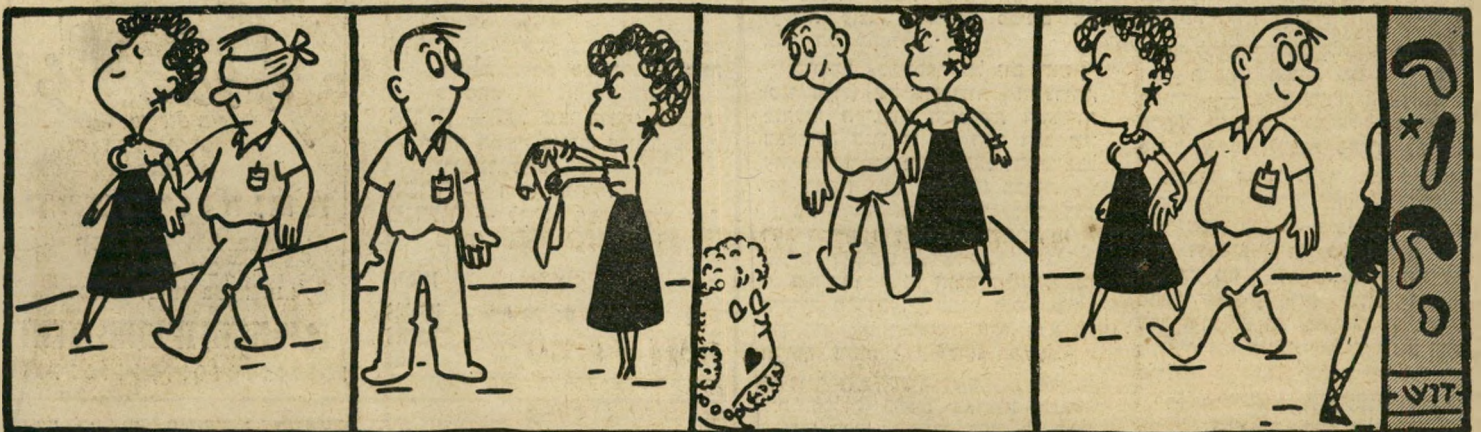
גוסלביה — חששנו כי לא תעמוד במבחן. סיבות רבות ושונות — כל אחת מהן לחוד וכולן ביחד — יצרו חשש מוצדק זה.

עונה רצופת-מאבקים חריפים, בת 26 משחקי ליגה ושפע הופעות ידיו דותיות, עדיין השאירה רישומה המייגע על הקבוצה. קצב האימונים המוגבר בשבועות שקדמו לנסיעה, דחיית תאריך הסיוע והמתח שלפני היציאה, בקרב ה"ירוקים" במיוחד — כל אלה לא בישרו טובות ומחנה-הפסימיסטים הלך וגדל מיום ליום. מעטים האמינו כי קבוצה זו תוכל להחזיק מעמד ביוגוסלביה, שכדורגלניה אינם קוטלי קנים ויוודעים את המלאכה יפה.

עמידה מזהירה

לשמחתנו נתברר החששות. המשחקים הראשונים נגד הקבוצות החזקות בבירה נסתיימו בנצחונות מזהירים, וגם המשחק של המסע — לפי התכנית המיקורית בת 7 המשחקים — סימן כל העת מאזן חיובי. תוספת שלשת המשחקים היתה לדעתנו טעות גדולה, מאד חר שהיה זה מאמץ קשה מנושא להור פיע בעשרה משחקים תוך חודש ימים. אולם גם ההפסדים בשלבי-הסיום כבר לא היה בכוחם לטשטש את הרושם הרב ואת ההצלחה הנדירה של כדורגלנו על מגרשים זרים.

אין ספק, מסע זה — שעוד נחזור ונסכמו בהזדמנות אחרת — הוכתר בהצלחה רבה. הבה נאחל לשחקנינו ולעצמנו כי יעשו חיל בהלוטיה לא פחות מאשר ביוגוסלביה.

תהליך יכול היה להתחולל — לדעתו של הרב — גם בישראל, הזקוקה אף היא להתחדשות דתית.

לדברי הרב: "אצלנו באמריקה מתמרמרים רבים על כך שבישראל, הקרובה ללכותנו, אין חופש דתי לרבנים מתקנים אי

הרב דודי ראב
אין צורך בכובע

ליברליים, אלא רק לאורתודוקסים. לוא היתה הרוח הליברלית הודרת לחיי הדת בישראל היה הדור הצעיר נעשה לדתי יותר ומבקר בכתיבה הכנסת.

אצלנו מתמרמרים גם על העובדה המוזרה שיש בישראל חופש למוסלמים ולנוצרים, ואילו אין כל חופש לרבנים ליברליים השונים רק במעט מן הרבנים החרדים. מדוע לא תינתן גם להם הזכות להשיא זוגות צעירים, למשל רבנים אמריקאיים רבים באים לישראל ופותרים כאן בתי כנסת לוא בוטלה הפליה זו. והרי יש כאן צורך בחלוצים שיקימו בתי כנסת ובתי מדרש מודרניים.

אגב, השבוע הדגים דודי ראב המי בקר עתה בישראל כניצג בתי הכנסת הליברליים לקונגרס העברי העולמי, את קשריו הרוחניים עם ישראל בצורה משכנעת ביותר. הוא נשא לאשה צעירה ישראלית.

התנ"כ — דהנאה או לפירושים

המשך ממעמד 12

ומובא ואורז וכנען דומה שכן. והרי לא ייתכן כי שבטים שכנים שדיברו אותה שפה לא ישיפיעו זה על זה. האל בא מאדום; הכתב בא מאדום; אדום היא ארץ החוכמה; ובכל זאת אין בתנ"כ מאדום אלא "הרקע הכללי של ספר איוב". הספר עצמו, לדברי האנציקלופדיה, נתחבר במקורו ארמית. בתקופת גלות בבל.

כי למחברי האנציקלופדיה עצמם יש רקע תרבותי מסוים. הם ינקו משני מקורות — מן המסורת היהודית ומן המחקר האירופי. ושני אלה הם גורמים מפוריעים להבנת ספרות עברית.

כדברי אותו חוקר נוצרי: "נער דובר עברית מסוגל להבין את התנ"כ יותר מכל חוקר". לגבי יצירה אמר תית דרושים קודם כל חושים, ורק אחריהם מחקר הגיוני. אולי לוא היו מחברי האנציקלופדיה שומעים את ספר איוב לא היו מחשבים כך בפרוש מלותיו, ולא היו מגיעים למסקנות האבי סורדיות כי הוא מתורגם, ותרגומו רע.

רק חוקר אירופי, שלשונו זרה לו, מסוגל להבין כי "קבל עם" הוא שם אדם. אותה גישה היא המביאה את הפרופסור טורטשינר לפרוק מלים לאו תיחיתיון בלי שים לב לרוח השפה או לצלילי השירה. מידר.

הרב מורד בפא'ות

"כל הדתות נהנות מחופש גמור במדינת ישראל, פרט לדת אחת — היהודית. מלים מפתיעות אלה נשמעו מפיו של צעיר אתלטי, לבוש בחולצת התעמלות וגלייראש, המציג את עצמו כרב דודי ראב, רבם של 500 היהודים בעיר סידר רפידס באיווה, ארצות-הברית (75000 תושבים).

משפט מפתיע שני: רדיפת הדת היהודית בארץ גורמת להתמרמרות רבה בקרב רבים מיהודי ארצות-הברית, הן נמועים בשל כך לתרום את תרומתם למגבית היהודית המאוחדת.

האפתעה השלישית והעיקרית: אין הכוונה לרדיפת הדת מצד אנשי מ"ס וישר אויבי אלוהים, אלא לרדיפתה ע"י הרבנות והגוש הדתי השותף לקר אליציה הממשלתית...

כי הרב דודי ראב (שנולד בתל-אביב ב'1918, התחנך בבית-ספר אליאנס וה' גר עם משפחתו לאמריקה ב'1929) שייך לבית הכנסת הליברלי (או, כפי שנקרא בשמו הרשמי: "התאחדות הק' הילות העבריות באמריקה").

ורם זה בדת היהודית נוסד באמריקה לפני כמאה שנה ע"י הרב יצחק מאיר וייז, מבוהמיה. באמריקה מצא קהילות יהודיות שקועות בהוי ארצות מוצאן, ורבנים שלא הבינו את ההוי של מולדתם החדשה ואת דרכי חייה. הנוער היהודי באמריקה חל מלבקר בבתי הכנסת (שסימלו בעיניו את "ה' גלות"), והדת שקעה.

התנועה החדשה התבססה על הרעיון שלכל דור הזכות להתאים את הדת לדור-הוא. ולבטל מנהגים מיושנים שאינם מתאימים עוד לחיי ההווה, אף כי נשארה הדרך "תורה מסיני" בעיני היהדות החרדה.

ה"ליברלים" ביטלו את האסורים על אכילת בשר טריפה, גזיות הפיאיות ועבודת השבת. גם חבישת כובע בשי' עת התפילה אינה נחשבת בעיניהם כדבר הכרחי, והוא הדין לגבי הטלית. לעומת זאת משתדלת התנועה הר' פורמיסטית לעשות את בתי-הכנסת ל' מרכז החיים החברתיים, ואת תפילת הר' שבת לפגישת רעים. לפיכך עורך דודי ראב את תפילת ליל השבת (הממלאה את מקום תפילת השבת) בשתי שפות, ואחרי קריאת כל פסוק בעברית בא התרגום האנגלי — שפת אבם של המתפללים, היושבים בבית הכנסת יחד עם נשותיהם וילדיהם, ללא מחיצות של מין.

לדברי הרב ראב הפכה תפילה זו בעיני משפחות רבות למאורע חברתי. הקהילה שרה בצוואת מאוינה לר' צאה על כל נושא בעולם או לבקורת על ספר חדש ואחרי כן הם מסכים ל' כוס תה או משקה קר המוכן ע"י הר' נשים.

התפילה עצמה קצרה יותר ומלווה נעימות עוגב, והאנשים מבינים את אשר הם מתפללים.

בדוגמת "בתי-ספר של יום ראשון" (סנדיסקול) של הקהילות הנוצריות, מנהלות הקהילות הליבריות היהודיות באמריקה כגון זו של הרב ראב שי' עורים וקורסים בנושאים מיוחדים בכל יום ראשון (יום המנוחה) בבוקר. בשיעורים אלה מלמד הרב דודי ראב עברית, תולדות העם היהודי, תנ"ך, שירים וריקודים ישראלים. בתכנון שונה הזרם הליברלי מן היהדות החרדה רק בפרט חשוב אחד: אין הוא מאמין במשיח אחד, אלא ב' תקופה משיחית שעיקרה השלום.

דודי ראב סבור שהיהדות הליברית לית חוללה פלאים בארצות הברית. צעירים רבים, שמאסו לפני כן בטי' סים של הדת היהודית ומרוב העצבים לא ראו את היצר, התקרבו אחרי בני טול הטכסים והפולחן מחדש לתכנים האמיתיים של היהדות ולרוחה. אותי

היש דמיון

בינך וביני

הכוכב

של פאראמונט

הדי לאמאר

HEDY LAMARR

יפהפיה בעלת עינים בהירות כבדולח ושערות כהות? אם כן, השמפו שלך הוא משחת שמפו נקה, המבליטה את כל יפי שערותיך. הופך אותן רכות ומבריקות כמתכת. שערות יפות אינן מקרה אלא תוצאה של טיפול נכון, ואין אמצעי טוב יותר לטיפול בשערותיך מאשר

משחת שמפו

ובשביל-שערות יבשות. נקה חלמון שמפו נא להחזיר את השפופרת הריקה בזמן קניית חדשה

המפיצים היחידים חברת נורית בע"מ

הוצאת ספרים נ. טברסקי, חברה בע"מ

ספר חדש

סטיבן היים: נושאי צלב-החופש

רומן מלחמת-העולם השנייה. עברית: א. בירמן

יריעה רחבה המשתרעת מנחיתת בנות-הברית בנורמדיה, שיחרור פריז, הרדיפה אחר הגרמנים על-פני צרפת, קרבות-החורף האכזריים בארדנים, צליחת הרהיין וכיבושה הסופי של גרמניה. תיאור נאמן של הצבא האמריקאי, מן הטוראי ועד הגנרל, נשים וגברים, צרפתים, יהודים, עקורים בני עמים שונים — האדם בגבורתו ובדפיו, אהבתו ותאוותו, אמונותיו, אכזבותיו ושנאותיו.

שני כרכים.

כרך א' — 364 עמ', המחיר 1.150 ל"י

כרך ב' יופיע בחודש אגוסט.

ההפצה הראשית: סוכנות י. ברונפמן, רחוב צ'לנוב 2, תל-אביב.

קולנוע

תל-אביב

אופיר — "מלאיה" בהשתתפות ספנסר טרייס, ג'ימס סטיוארט ולנטיינה קורטזה.

אוריון — "על כנפי הדחף" בהשתתפות המפרי בוגרט, אליגור פרקר, ורימונד מייס.

אסתר — הרגע הגורלי. מגדלור — לקראת הסרט "כלה למ' כירה".

חיפה

אורה — נשיקה בין ערביים. ארמון — העבר האפל.

רמת-גן

קרס-ווריטה

יומיום — 8.45 בערב

יום שני ורביעי

הצגות יומיות בשעה 4.15

חדוש התכנית והרחבתה

כתובת המערכת וההנהלה: תל-אביב, רחוב לילינבלום 12, טל' 4414, ת.ד. 136 / האחראי: מידד שיף / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: אברהם גורדון ושלוש כהן / דפוס: ט. שהם, תל-אביב, רחוב סין 6, טל' 2239 / גלויות: צינקו נרפיה, ארץ-ישראלית בע"מ / ההפצה: דוד טופל ובניו.

כשנכנסתי היה הזקן שרוי במצב רוח שחור.
 "איך העינינים?" גמגמתי בזהירות.
 "א", השמיע הזקן אותה קטיועה, "גם אתה פה?"
 "מה יש?" שאלתי בהשתתפות.
 "אין מניחים לחיות" אמר הזקן, "קודם צריכה החברה שלי לריב אתי, ואחר כך עושים מלחמות, ואחר כך קוראים לעזירות. וכעת גם אתה בא להטריד. זפת של עולם. מה דעתך? תהיה מלחמה?"
 "אולי", אמרתי, "על כל פנים—"
 "אתה גרוע מפרשני העתונות", אמר הזקן, "גמגמן אתה".
 "אינני נביא", הכרתי לו.
 "אה!", אמר הזקן, "בוא ונשאל בניאיס".
 "כיצד עושים זאת?" שאלתי, "בעלת אוב?"
 "אל תהיה חמור", יעץ לי הזקן, "תן את התניכ".
 הוא תחב אצבעו לתוך ספר התניכ, ופתחו. היה זה ירמיהו, פרק ו', ואצבעו על פסוק 41.
 "מה כתוב שם?" שאל הזקן, שענינו היו עצומות.

קראתי לו: "הנה עם בא מצפון --"
 "הי!" צעק הזקן, "הרי זה בדיוק. הראה לי". והוא עצמו קרא בחפזו: "הנה עם בא מצפון. וגו' גדול; ומלכים רבים יעורו מירכתי ארץ. נהדר! ומה הלאה קשת וכידון יחזיקו. רובים מכודנים. לא? אכזרי המה! וזא ירחמי קולם כיס יהמה! ועל סוסים ירכבו. האם יש בקוריהם גדולי פרשנים? ערוך כאיש למלחמה עליך, בת בבלי. מה פתאום בת בבלי? אל תגיד לי שהם לחמה עוברת לבגדאד. הבט הנה. הוא גומר את בבלי. אבל מי היא בכל זאת?" הזקן נאנח. "כך הם תמיד. מנבאים בד' יוק, אבל איך יודע מה?"
 הוא היה עצוב. "אולי תנסה עוד פעם?" הצעתי לו.
 "לא", אמר הזקן. "הפעם תנסה אתה".

שמתי אצבע בספר, ופתחתי. הזקן קרא מעבר לכתפי: "אז יבדיל משה שלוש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש, לנוס שמה רוצה אשר ירצה את רעהו בבלי דעת, והוא לא שונא לו מתמול שלשום. ונס אל אחת מן הערים האל, וחי".

שינוי הרהרנו כמלוא הדקה. "איננו אומר כלום", נאנח הזקן. "איננו אומר מה יהיה הקיצוב החדש. מחר. איננו אומר מה יהיה אוהבת אותי. איננו אומר מה לעשות בעורף הממון. וזה ארון הנביאים עצמו".

"המתן רגע", אמרתי לו, "בכל זאת אומר משהו. צריך רק להבין. אולי רומז הוא כי אפשר יהיה לנסוע לעבר הירדן?"

"פסס", אמר הזקן. "מי כבש את מיי? ובכלל זה אינו מוצא חן בעיני. אם כך ואם כך היתה פה מלחמה ורצח. שים לב: ירצה איש את רעהו בבלי דעת, והוא לא שונא לו מתמול שלשום. האין זו מלחמת אורחיים?"

איתו רגע פרצה לחרר אשה גבוהה עתירת בשר, ועמדה כנגדי כשעיניה משגחות בי רצח. זו היתה נביאה אמתית...

"אולי תאונת דרכים?" שאלתי. "הרי כתוב בבלי דעת".
 "ובכן מדוע דוקא את. רעהו? מי זה קוטל את רעיו בתאונת דרכים?"
 "מי שלוקח אותם לטיול במכונית שלו", אמרתי.

הזקן הודעו. "אינו נבואה משונה! אבל מדוע לא ענה לי על שאלותי? היתה מלחמה? האוהבת היא אותי? האכנס לשיכון?"

"כועס עליך", אמרתי לו. "מיי" נפתח הזקן. "התניכ", אמרתי, "אתה עושה ממנו אורקל".

"יודע אתה מה?" אמר הזקן אחרי מחשבה רבה. "לך אל מגיד עתידות. אי אפשר לחיות כך, בספק".

אולי זוכרים אתם את מגילות העתידות שהיו סובבות ברחובות ומזמרות "חטארה, בטארה, בשוף אלכחט"? אתן שהיה אפן מכוסה שתי מחרוזות של מטבעות כסף תורכיות? ואנחנו היינו מצמידים שפתותינו פן תלמינה צועניות אלה את שינינו ותישורנה? והיו מנבאות אלה תמורת גרש ופת להם בלשון משונה על בנים ועל אסונות ועל תקוות, ואיש איש (ביחוד אישה אשה) מפרש כרצונו.

אחת מהן נבאה לי פעם בי עתיד אני להיות עשיר גדול. עד היום מצפה אני שתתקיים נבואתה. ואולי גם תתקיי, אם לא אספיק למות בינתים.

לא תוכלו לשער כמה שגחת. הנה זה מהמים הטובים שעברו. לא היססתי הרבה, ופסעתי אחרי החיצים. והם היו רבים, כי הסמטות באותו פרבר מעוקלות ומסובכות. אחרי שנת עיתי לתוך חצר אחת ובה גברת כוב סת לבנים ומגדפת, ועוד חצר ובה גברת מניקה עולל שלא ידעה מה אני שח. ראיתי איש פונה אל הקיר. הכי תנתי עד שיסיים, ואז שאלתי את שאלתי.

"אני האיש", אמר הלה. הסתכלתי בו בפקפוק. לא היו לו לא דהרת פנים ולא טורבאן ולא שלמה. סתם איש, ורק קצת מוזהם. האיש תפס בדש חולצתי. "כזה אתה רוצה ממני?" שאל מורעם.

"נבואה", אמרתי. "לירה", אמר האיש. "שילינג", אמרתי. "לך לעזאזל", אמר האיש, ופנה ללכת. המתנתי עד שפסע כמה פסיעות. מניתי שש. ואז פנה אלי ואמר: "חצי לירה".

"שני שילינגים", אמרתי. "חמשה שילינגים. אף לא מיל אחד פחות", אמר האיש. "טוב", אמרתי. "בוא אתי", אמר האיש.

נכנסתי אחריו לחצר מוקפת חומה. מתחת לעץ שיהקו ילדים. הבית היה זווית בת קומה אחת. עברנו בפתח,

וראיתי מטה ושולחן וכסא רעוע. על השולחן היתה מנורת נפט. בחדר עמד ריח כבד של חוסר אחרור ישן. "שב", אמר האיש. הכסא היה חשוך עלי. "מוטב שאע' מוד", אמרתי.

הוא כרס לארץ, נשען אל הקיר, טמן פניו בכפותיו, ואמר: "מה אתה שואל?"
 "הזקן רוצה לדעת", אמרתי, "אם היא אוהבת אותי".
 "מה עוד?" שאל האיש.
 "הוא רוצה לדעת מה יהיה שער הזהב מחר".

"מה עוד?" שאל האיש.
 "הוא רוצה לדעת אם תהיה מלחמה".
 "מ", אמר האיש, "זה מספיק. שלוש שאלות. בעד חמשה שילינגים זה די. כעת חכה רגע". והוא שלף מארגו ספר בלה ועוד כלי אמגושים.

"אמור לאביך", אמר רואה העתידות, אחרי שעיון בספר, "כי --" פרצתי בצחוק.

"מדוע אתה צוחק?" שאל בתרעומת. "הזקן צעיר ממני", אמרתי. "אין הוא אבי".

האיש נקב אותי במכסו ושפתיו נעו. חששתי שהוא מקלל. ואמרתי: "כוזר במוכסו כוזה" בשביל לבלבל את השדים.

אותו רגע פרצה לחרר אשה גבוהה עתירת בשר, ועמדה כנגדי כשעיניה משגחות בי רצח. אמרתי לפנות ולהימלט, אבל אלה פצתה פה וגאמה: "תן לי את חמשת השילינגים", אמר רה בקול עמוק. "זה כדאי לך". נתתי לה.

"וכעת", אמרתי היא, "לך ואמור לאותו פחדן, יהיה כיניו אשר יהיה, כי סופו יהיה מר מאוד. אין היא אהבת אותה. שער הזהב מחר -- יהיה אשר יהיה -- לא יועיל לו במאומה, כי על כן פחדן הוא. אם תהיה מלחמה או לא. גורלו נחרץ. גורלו יהיה כגורל כל הפחדנים. ומינין אני יודעת שהוא פחדן? לא מנבואה, אלא מזה ששלח אותך במקומו. אייל הוא ולא איש".

"ועוד תאמר לי כי גורלו יהיה בדיוק כאשר ירצה. ואם אין בו רצון. יהיה גורלו כאשר ירצו אחרים. היא תאהב אותו אם ירצה. עשיר יהיה אם ירצה. מלחמה לא תהיה אם ירצה. ורק אם ישב וירעד במכנסיו יהיה הכול שלא כרצונו, כי אין בו כל רצון".

"כך תאמר לו: אייל מצפה לעתידות; חכם עושה עתידות. הבנת?"
 "כן", אמרתי בלחש.

"וכעת לך", אמרה האשה, "ואם אין עצתי שיה חמשה שילינגים אתה יכול לקבל אותם בחזרה".
 חזרתי אל הזקן, וסיפרתי לו את המעשה.

"ראה", אמר הזקן מתפלל. "איך הכירה אותי בדיוק! אכן, זאת נביאה! אבל מדוע לא ניבאה מה יהיה שער הזהב מחר? אין לה לב!"

שרות תצלומים "העולם הזה".

...הפתעה נעימה היתה לי למצוא בישראל
שמפון כה מעולה כשמפון C של "יצהר"...

ארכסנורה ריזה

מ.באלם דה שאנו אליזה